

Tada ir dabar

Kaip keičiasi mūsų rėmėjai

Vytautas Meškauskas

Stebint dabartinį Maskvos spaudimą prisimintina, kad tai trečias sovietų bandymas visiškai pavergti mūsų šalį.

Pirmasis pasibaigė 1920 m. taikos sutartimi. Pasaulis tada buvo mūsų pusėje. Nu-galėtiems vokiečiams buvo įsakyta delsti su savo kariuo-menės atitraukimu iš Pabal-tijo. Su prancūzų pagalba lenkai sumušė Trockio ar-miją.

Antrą kartą sovietams pasitaikė itin palankus mo-mentas. Vokietijos sutikimą pasiimti mus į savo 'įtaką' jie gavo derybomis, o liku-sis pasaulis nedaug ką galė-jo pasakyti. 1940 m. birže-lio mėn. Hitleris, paklojęs 27,000 savo vyrų, priver-tė kapituluoti Vakarų Euro-pos valstybes. Vien pran-cūzų jis paėmė 2 milijonus į nelaisvę. Tokio spektaklio akivaizdoje mažai kas domė-josi Lietuvos likimu. Prisi-menu į Maskvą vykstančio V. Krėvės-Mickevičiaus žo-džius. Girdi, gal galėsiu iš-siaiškinti su Molotovu, rusų inteligentu, apie kuriuos bu-vome geros nuomonės.

Trečiu kartu sovietai su-stiprino savo spaudimą į be-sivaduojančią Lietuvą jau šiais metais, konflikto Persi-jos įlankoje išvakarėse. Bū-tų jie dar palaukę keletą die-nų – būtų išvengę Vilniaus 'kruvino sekmadienio' nuo-traukų ir aprašymų pirmuo-se laikraščių puslapiuose ir geriausiam TV laikotarpyje.

Nepaisant to, kad pasau-lis sužinojo, mažai jis susi-rūpino. Visiems rūpėjo įvy-kiai Vid. Rytuose. Už tat, kaip ir 1940 metais, mūsų likimas pirmiausiai priklausė nuo pačių rusų nuotai-kos.

Krėvė Molotove neuž-tiko ruso inteligento pėdsakų. Nelaimė – ir Gorbačio-vas dabar atsikratė visais sa-vo šviesesniais patarėjais, pa-keisdamas juos žmonėmis be savo veido, aklaais biuro-kratais. Rusijos spauda, at-gavusi neseniai laisvę, šį kar-tą iš pradžių pasitenkino val-džios pranešimais, teisinan-čiais kariuomenės elgėsi per-tą 'kraviną sekmadienį'. In-teligentija, atrodo, Sacharo-vui mirus neteko savo gal-vos ir balso. Bet atsirado drąsių redaktorių, kurie rizi-kavo savo vietomis, ir gal-būt laisve, tiesos labui.

Net tokie artimi Gorba-čiovo bendradarbiai, kaip ekonomistai N.Y. Petrakov ir S.S. Šatalin, pasirašė po atviro laišku, klausdami:

"Po kruvino sekmadienio Vilniuje, kas liko iš dažnai linksniuojamų prezidento kal-bose 'humanistinio socializ-mo', 'naujos galvosenos', 'naujų Europos namų'? Be-veik nieko!"

Net 48 žymūs rašytojai šios savaitės LITERATUR-NAJA GAZETA laidoje, atsiliepdami į Vilniaus įvy-kius spėja, kad demokratija negali ateiti per kraują ir smurtą. Bandymas Vilniaus tragediją panaudoti cenzū-ros įvedimui turįs sukelti giliausią susirūpinimą.

Bet vidaus reikalų minis-tras Vadim Bakatin, kurį pa-keitė Latvijos išgama Boris Pugo, pareiškė, kad Vil-niaus žudynes iššaukė nesil-aikymas konstitucijos ir kitų įstatymų.

Jau minėtas Šatalin kitam interview teigė, kad diktatū-ra ne ateina, kaip ispėjo atsi-statyndamas užs. reikalų min. Ševerdnadzė, bet jau prisistatė.

Kaip galvoja rusai paro-do faktas, kad toks jiems ne labai svarbus dalykas kaip Lietuvos likimas, pereitą sekmadienį į Maskvos cen-trą sutraukė net 100,000 žmonių su plakatais, reika-laujančiais Lietuvai laisvės.

Žinomas poetas Jevgeniji Jevtušenko, laimingai išlavi-ravęs tarp visų rusų diktato-



Šioje Associated Press nuotraukoje, paskleistoje po visą pasaulį, rodomos žiauriai sovietinių karių nužudytų Vilniuje lietuvių laidotuvių. Prieky karsto lietuvių neša nužudyto jaunuolio portretą.

Vilniuje šaudo
į žmones

Sausio 11 dieną iš pat ryto ELTA susisiekė su Vilniaus greitosios medicininės pagalbos stoties vyriausioju gydytoju Juozu Drobniu. Jis pranešė, kad prie Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos, prie Spaudos rūmų, prie Televizijos bokšto budi greitosios pagalbos

rių, šiuo metu 'poet in resi-dence' Pennsylvanijos uni-versitete, N.Y. TIMES pa-(Nukelta į 3 psl.)

mašinos, nuolatos palaikomas ryšys su Sveikatos apsaugos ministerijos vadovais, kurie iš Aukščiausiosios Tarybos rūmų teikia operatyvią informaciją apie padėtį mieste.

Sužinoję, kad yra sužeistų, kurie Greitosios pagalbos mašinomis pristatyti į Vilniaus

miesto pirmąją klinikinę ligoninę, kreipėmės į šios ligoninės vyriausiąjį gydytoją Stasį Butkų. Jis pasakė:

Pirmasis į mūsų ligoninę buvo atvežtas Vytautas Lukšys, gimęs 1972 metais, Krašto apsaugos departamento darbuotojas, budėjęs prie Spaudos rūmų. Persautas skruostas. Jei kulka būtų palietusi jį bent keliais centimetrais aukščiau, medicina jau būtų bejėgė. Nukentėjusiam teikiama reikalinga pagalba. Suteikta pagalba ir Spaudos rūmų darbuotojui Algiiui Vaičiukui, kuris į mūsų ligoninę atvežtas persauta šlaunimi. Du jauni vilniečiai Juozas Kariniauskas ir Audrius Mituzas, budėję prie Spaudos rūmų. Jie buvo mušami per galvą automatų buožėmis. Ligoninėje jiems suteikta pagalba. Juozas Kariniauskas dėl galvos smegenų sutrenkimo paguldytas į ligoninės neuro-chirurginį skyrių. Panevėžio gyventojas Jonas Žiaunys sužeistas Žalgirio gatvės degalinėje. Jį prispaudė karinė mašina (gal tanketė ar tankas, nukentėjęs šios technikos nepažįsta), sulaužydama klubo kaulus. Trauma labai sudėtinga, ligonio būklė - sunki.

Vilniaus miesto antroje ligoninėje pagalba suteikta vilnietei Virgijai Cibulskienei ir Gintarui Ravičiui iš Kauno, kurie taip pat buvo atvykę budėti prie Spaudos rūmų. Jų veidai sužaloti plastikinių kulka: skeveldromis. Labai daug. 27 metų Gintarui Ravičiui teko žaizdas siūti net septyniuose vietose.



Lietuvės moterys žiauriai sovietinių karių nužudytų Vilniuje lietuvių laidotuvių ...

Paul Le Segretain/Sygnu



Prezidentas Bush vis dėlto vyks į Maskvą, nors turi rūpesčių Persijos įlankoje. - 'Juodųjų berečių' siautėjimas Latvijoje. - Sen. Hatch siūlo specialų ūkinį statusą Pabaltijui kaip Taiwanui.

Iš Maskvos pranešama, kad ten baigiami pasiruošimai priimti Bushą vasario 11-13 d.d. Prezidentas, žinoma, galėtų tą vizitą atidėti, teisindamasis padėti Vid. Rytuose. Čia jam reikėjo nemažai padirbėti, kad sulaikytų Izraelį nuo atsikerštinimo už jį iššautas Irako raketas, kurios nepadarė daug nuostolių, bet, sprendžiant iš televizijos, labai išgąsdino civilius. Jei Izraelis keršytų, arabų mases nuteiktų prieš JAV. Už tat joms toks 'talkininkavimas' nepakeliui. Praktiškai papildomas Irako bombardavimas neturėtų daug reikšmės. Kariniai svarbūs objektai jau yra amerikiečių bombarduojami, o dideli nuostoliai civilių tarpe tik padidintų neapykantą. JAV į Izraelį pasiuntė savo antiraketines raketas 'Patriots' kurios labai gerai pasirodė Saudi Arabijoje, savaitgalyje numušdamos visas į tą kraštą pasiųstas Irako sovietų gamybos vid. distancijos raketas.

...

Tuo tarpu Latvijoje specialūs sovietų Vidaus reikalų ministerijos daliniai naktį į šį pirmadienį užėmė pustuščius Latvijos vidaus reikalų ministerijos rūmus, užmušdami 5 ten rastus žmones ir likusius 14 sužeisdami. Niekas pasaulyje, net ir pačioje Sovietijoje, neabejoja kad tas sovietų siautėjimas yra Maskvos įsakymas, greičiausiai norint ta proga įvesti 'prezidentinį valdymą'.

Pirmadienį prezidentas Bushas pakartotinai pabrėžė savo didėjančią susirūpinimą padėti Pabaltijei ir išpėjo sovietus nevertoti jėgos.

Įdomu, kad tai leidžiama stebėti užsienio žurnalistams. N.Y. TIMES puslapiuose apie Lietuvą paskutinėm dienom pasitaiko po kelis straipsnius. Jo korespondentas Bill Keller sekmadienio Nr. rašė iš Kauno, kur sovietų karių šeimos jam skundėsi negaunančios be eilės butų kaip anksčiau ir jaučia neapykantą iš lietuvių, lyg būtų ką nors geresnio užsitarnavę. Kaune karių esą per 10 tūkstančių.

Šiame krašte respublikonų senatorius Orrin G. Hatch, turįs nemažos įtakos administracijoje, ragina spaudoje prezidentą sustabdyti visus kreditus Maskvai. Administracija turėtų užmegsti

Prisaiškinti ministrai

Vakar Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos posėdžių salėje buvo prisaiškinta 11 naujosios Vyriausybės ministrų: ekonomikos - V. Navickas, energetikos - L. Ašmantas, kultūros ir švietimo - D. Kuolys, miškų ūkio - V. Antanaitis, ryšių - K. Birulis, statybos ir urbanistikos - A. Nasvytis, susisiekimo - J. Biržiškis, socialinio aprūpinimo - A. Dobravolskas, sveikatos apsaugos - J. Olekas, užsienio reikalų - A. Saudargas, prekybos - A. Sinevičius. 18 valandą prasidėjo Vyriausybės posėdis, kuriam pirmininkavo ministras pirmininkas A. Šimėnas. Pagal Vyriausybės įstatymą, Lietuvos Respublikos vyriausybę sudaro 21 narys. Stulbina tai, kad kritiškų momentų nepasiūlyta vidaus reikalų ministro kandidatūra.

"Laisva Lietuva" (1991.I.12)

tiesioginius ryšius su visom tarybinėm respublikom, turinčioms laisvai rinktas valdžias. Iki šiol Washingtone buvo manoma, kad arba reikia pripažinti Pabaltijo kraštus nepriklausomais arba toliau laukti. Iš tikro galima, noliečiant tuojau nepriklausomybės klausimo, siekti ūkinių santykių panašių kaip su Taiwanu, su kuriuo neturima diplomatinių santykių, pripažįstant tą salą Kinijos dalimi, tačiau palaikant de facto visus įprastus tarp dviejų suverenių valstybių santykius, jų taip nevadinant. Senatorius taip baigia:

"Prezidentas Bushas yra įpareigotas duoti Gorbačioviui suprasti, kad jis turi pasirinkimą tarp izoliuotos Sovietų Sąjungos, skęstančios skurde bei paraližuotos tautinės neapykantos ir naujos tarybinės konfederacijos, kuri galėtų bendrauti su kitais kraštais ir siekti gėrovės, kurią užtikrina jo pačios neišnaudoti gamtos turtai."

Deja, atrodo, kad Gorbačiovas jau pasirinko atžagareivišką režimą. Jo šalininkai iki grabo lentos, užsienyje gali aiškinti, kad tai jo gudrybė. Jis atidavė vadžias senojo režimo pasekėjams, tikėdamasis, jog jie susikompromituos ir įrodys, kad kito kelio už jo perestroskos nėra. Tai per gražu, kad būtų tikra. Jis tarp kitko yra pareiškęs, kad jei jo nauja vyriausybė nieko nepasieks, jis atsistatydinsias...

...

Užsienio korespondentams Pabaltijėje, nesant svarbesnių įvykių, reikia pasitenkinti kasdieninio gyvenimo aprašymais. Viena iš N.Y. TIMES reporterių Francis C. Clines stebėjo vestuves. Tūla 'Yurata Shaevenie' pasikeitė įžadais su 'Roman Shaeve'. Korespondentei tur būt neatėjo į galvą, kad jei jaunoji yra 'icnie' ji greičiausiai negalėjo ištękti už pirmosios savo pavardės pusės 'Shaeve'. To nepaisant vestuvių vaizdas buvo nupieštas

Iš kitos pusės

Pereitam Nr. šioje vietoje buvome sustoję prie antrosios NAUJOSIOS ROMUVOS leidėjo ir redaktoriaus Juozo Keliuočio bylos Nr. 19082. Pirmoje jis jau buvo nubastas trim metams ir kai kuriems tuo laiku aukštesiems pareigūnams, jų tarpe ir J. Paleckui, užstojus anksčiau paleistas. Atrodo, kad tai nepatiko asmeniškams priešams, o gal jie tik norėjo įrodyti savo ištikimybę naujiems viešpačiams.

Jo 'nusikalstamoji veikla' buvo to žurnalo ir vokiečių laikais ėjusios KULTŪROS redagavimas. Gynėsi jis teigdamas, kad po kaikurių straipsnių cenzūra padėjusi jo pavarde, nors jis jų nerašė. Tardytojų, kurie visi buvo rusai, jis prašė apklausti kai kuriuos kairesnių pažiūrų kultūrininkus ar vėliau prie okupantų prisitaikiusius, kaip Putiną-Mykolaitį, J. Mikėną, prof. Purėną, kritiką Korsaką, akademiką Venclovą ir net tada jau į rašytojus perėjusį A. Guzevičių, buv. saugumo generolą, žiauriai tardžiusį tą patį Keliutį per pirmą suėmimą. Mat, jis vėliau paliudijo, kad Keliutis kaip vertėjas yra reikalingas. Paskelbtuose RESPUBLIKOJE parodymuose Guzevičiaus nėra, gal jis ir nebuvo klausiamas. Aišku ir kitiems liudininkams atrodė kad pasakyti gerą žodį už pakartotinai suimtą, pavojingą.

Taip Vienuolis - Žukauskas į klausimą, ar Keliutis buvo persekiojamas vokiečių laikais, atsakė:

"Nepastebėjau. Keliutis dirbo vyriausiojo redaktoriaus KULTŪROS, gaudavo už tai atlyginimą, o už straipsnius honorarą - po 100 markų už kiekvieną išspausdintą puslapį."

K. Korsakas apibūdino Keliutį kaip klerikalių-buržuazinių-nacionalistinių pažiūrų, kuris tačiau kartais pakritikuodavo buržuazinės santvarkos ydas: miesčioniškumą, karjerizmą, kultūrinį atsilikimą.

O Antanas Venclova, tardytojo paklaustas, ar Keliutis nepadėjo jo vokiečių laikais likusiai Lietuvoje šeimai, tai tuojau paneigė. Jo žmona su Keliuočiu susipažinusi po karo.

Profesorius Purėnas teigė, kad Keliutis vienas negalėjęs leisti N. Romuvos, tam buvo reikalinga didelė pašalpa, bet kas ją davė, negalėjo paaiškinti, pridurdamas, kad kaip taisyklė visi krikdėmų laikraščiai spausdino prieštarybinius straipsnius.

Aplamai imant karo metu įprasta internuoti įtartinus asmenis. Taip pasielgė amerikiečiai su čia gyvenančiais japonų kilmės žmonėmis. Ir vokiečiai tai plačiai praktikavo, bet neversdavo įtariamuosius prisipažinti. Sovietai visus juos aplenkė. Prisipažinusius ir ne tik mielai baudė, net tuos, kurių tariami nusikalstamieji darbai buvo atlikti visai ne jų teritorijoje. Reikia sutikti su Keliuočio tardymo ištraukas parinkusia Irena Revaitiene -

"...kokioje smurto valstybėje gyvenome, kokiam klaidam barmės ir išdavystės liūne murdėsi Lietuvą..."

Dar blogiau, kad įvykiai, atrodo, kartojasi.

(vm)

labai gražiai: 'Jaunoji spindėjo vėjuotam šaltyje, kuris ledu apdengė šia kamuojamą respubliką. Vestuves fotografavęs Romas Kazlauskas

filosofavo: 'kad jie gali atsiųsti daugiau tankų, bet gyvenimas eina toliau. Mes neturime kitos išeities kaip gimti, apsivesti ir mirti'.

Korespondencijoje dar skaitome, kad Aukščiausios Tarybos rūmų stogas yra tyčia susilpnintas. Jei ant jo bandytų nusileisti sovietų helikopteriai, jis nukristų į vidų.

...

Pirmadienio N.Y. TIMES pasirodė platesnis Maskvos demonstracijos aprašymas. Minia katutėm pritarė pasiūlytai rezoliucijai, o reikalaujančiai patraukti atsakomybėn tuos, kurie

"bando nuversti teisėtą Lietuvos, Latvijos ir Estijos vyriausybes, įskaitant ir 'tautinio gelbėjimo komitetų' vadus".

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ



TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP.O. BOX 603206
CLEVELAND, OHIO 44103
Tel. (216) 431 - 6344
Fax 216 - 431 - 16146116 ST. CLAIR AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44103
THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPEREDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)POSTMASTER: Send address changes to DIRVA
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103Second-class postage paid at Cleveland, Ohio • Published Weekly by
American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. • Subscription
per year \$25.00 • Single copy 60 cents.Prenumerata metams \$25.00, pusei metų \$15.00 • Atskiro numerio
kaina 60 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu
nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Nespausdinti straipsniai graži-
nami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.**Laisvės Lietuvai!****LIETUVOS IR PABALTIJOS
KRAŠTŲ OKUPACIJOS
NEPRIPAŽINIMĄ TURI LY-
DĖTI AKCIJA IR TVIRTAS
PAREIŠKIMAS!**Raimundo Kudukio kalba
Baltų demonstracijose sausio 16,
1991 Public Square, Cleveland
OH, protestuojant sovietų ka-
riuomenės invaziją Lietuvoje.Yra tikrai ironiška, kad
esame susirinkę čia, vos vie-
nai diena praslinkus po Jun-
gtinių Valstybių termino Ira-
kui. Esame pasiryžę siųsti
savo sūnus ir dukras į toli-
mą kraštą kovoti ir mirti
prieš agresiją, tačiau – kai
Lietuvoje sovietų karinės
jėgos žudo beginklius vy-
rus, moteris, vaikus – Wa-
shingtonas tyli!Privalome klausti savo
vyriausybės: kur yra jūsų
sąžinė, kur yra jūsų mora-
liškumas ??!Mes neprašome kariuo-
menės, ar kokios kitos kari-
nės paramos! Mes tik prašo-
me Prezidento Bush pasisa-
kyti! Mes nenorime, kad
lietūsi kraujas. Prašome,
kad Prezidentas Bushas tik
išlietų truputį rašalo!Kaip gaila, kad Lietuva
neturi alyvos šaltinių! At-
rodo tik tiek tereikia, kad
pabustų Washingtono sąži-
nė.Ar jūs pagalvojate, kad
netiesioginiai visų mūsų tak-
sų mokesčių doleriai, ir
kiekvieno amerikiečio taksų
mokesčio doleriai, padeda
finansuoti Gorbačiovo inva-
ziją ir nekalų žmonių žudy-
nes? Amerika, labai huma-
nišku žestu, autorizavo iki
pusantro bilijono dolerių
padėti badaujantiems Sovie-
tijoje.Mr. Gorbačev, mes ne-
siuntėme jums tų pinigų kul-
kų pirkimui, kad būtų žudo-
mi beginkliai civiliai! Mr.
Gorbačev! Maitinkite savo
badaujančius žmones – tai
turėtų būti jūsų pirmasis
rūpestis! Ne maitinimas
savos karo mašinos, laisvės
užgniaužimui.Pralietas nužudytų lietu-
vių kraujas šaukias teisybės.
Ir būkit užtikrintas, tai ne-
pasiliks neatsakyta!Prezidente Bush! Mes ne-
norime kad jūs būtumėte nu-
stebintas, neramus ar net la-bai susirūpinęs. Mes nori-
me akcijos! Veiksmo!Mes reikalaujame, kad
jūs informuotumėte Mr.
Gorbačev, kad visa Ameri-
kos parama yra nutraukta ir
jokios pagalbos jis negali ti-
kėtis, kol visa sovietų ka-
riuomenė nebus atitraukta iš
Baltijos kraštų.Mes kreipiamės taip pat
ir į visus kitus kraštus, kurie
siūlė ir suteikė pagalbą Gor-
bačiovui, tuojau pat sustab-
dyti paramą iki Gorbačio-
vas atitrauks savo dalinius ir
užtikrins visiems lygų pa-
grindinių žmogaus teisių res-
pek tavimą.Mes negalime ramia są-
žine sutikti, kad mūsų jauni
vyrai ir moterys mirtų Persų
įlankoje gindami mažą
kraštą, užgrobtą stipresnio
ir nuožmaus kaimyno – ir
čia pat ignoruoti tolygią si-
tuaciją Baltijos kraštuose.Taip! Sovietai skelbia,
kad Baltų kraštai yra Sovie-
tijos dalis – bet Irakas taip
pat tvirtina, kad Kuwait yra
dalis Irako! Ir taip, kaip
Amerika nepriima Husseinoargumento, negali būti pri-
imtas tolygus Gorbačiovo
argumentas.Yra nepatikėtina, kad
Amerika gali pradėti karą
Irake, bet atsisakyti jungtis
prie kitų laisvų kraštų pasau-
lyje – pasmerkimui Gorba-
čiovo, kurio agresijos veiks-
mai yra tolygiai paralelūs
Husseino akcijai.Washingtonui mes per-
duodame labai nuogą rei-
kalavimą:**P i r m ą** – kaip taksų
mokėtojai: mes nesutinka-
me, kad mūsų mokesčių do-
leriai finansuotų žudymus ir
agresiją, kaip tai vykdo Gor-
bačiovas;**A n t r a** – kaip Ameri-
kos piliečiai: mes reikalau-
jame, kad Amerika priešini-
tųsi tironijai, spaudai ir
žmogaus teisių pažeidimui
lygiai visame pasaulyje, ne
vien tik specialių interesų
naudai.**I š v a d o j e:** visi sovietų
daliniai privalo pasitraukti
iš Baltijos kraštų!**Daugiau jokios paramos
Gorbačiovui!**

Vaizdai iš demonstracijų Clevelande sausio 16 dieną.

V. Bacevičiaus nuotr.

Kongreso atstovė Oakar kalba demonstracijoje Clevelande.
V. Bacevičiaus nuotr.**Tada ir dabar...**

(Atkelta iš 1 psl.)

skelbė MASKVOS NAUJIE
NOMS nusiųstą savo straips-
nį.Jis sakosi suprantąs Gor-
bačiovo nenorą Rusiją ap-
supti savarankišką, ko ge-
ro ir su atominiais ginklais
apsiginklavusiom, valstybė-
lėm. Tačiau ar negeriau sa-
vo pašonėje turėti stabilią
Suomiją negu iš sąjunginio
jungo besiveržiančią ta-
rybinę respubliką? Jis siūlo
neužmiršti dabartinės tarpu-
savio neapykantos šaknų.
Jos buvo Hitlerio paktas su
Stalinu, masiniai areštai ir
trėmimai į Sibirą.Bet ar tie lietuvių jausmai
skiriami sovietų imperijai,
ar rusams? Jevtušenko pasa-
koja apie žinomą vaikų gy-
dytoją Doletskį. Būdamas
dar studentu, jis padėjo gim-
dančiai lietuvaitei tremtinių
traukinyje. Daug metų vė-
liau, Doletski atvažiavo į
Lietuvą įvertinti disertaciją.
Daktaro laipsnio siekė tas
pats, jo priimtas kūdikis.
Ar gali jie vienas kito nekės-
ti? – klausia Jevtušenko.Graži alegorija. Be ji su-
ponuoja netiesą. Tremtinių
traukiniuose nebuvo sanita-
rų, o ir tremtinių vaikams
nebuvo lengva patekti į uni-
versitetus. Bet, žinoma, ga-

lėjo būti ir išimčių.

Šiandien svarbu, kad to-
kie balsai jau ne išimtytys.
Bunda Rusijos sąžinė ir
sveikas protas.**SVARBU IR SKUBU!**Sovietų militarinis ir eko-
nominis spaudimas prieš
Lietuvą stiprėja. Kviečiame
visuomenę sustiprinti ir
mūsų spaudimą senatori-
ams Atstovų Rūmų na-
riams, ir prez. Bush. Kviečia-
me skambinti ir rašyti. Reikia
prašyti, kad prezidentas
Bush perspėtų Gorbačiovą,
kad vis didėjanti Kremliaus
agresija prieš Lietuvą yra
priešinga JAV politikai, ir šį
Kremliaus agresiją kenkia
JAV-Sovietų santykiams. An-
gliškas tekstas galėtų būti
toks:"Soviet military and eco-
nomic aggression against
Lithuania is growing. I urge
you to warn Mr. Gorbachev
that such action will have a
detrimental impact on US-
USSR relations."Galima skambinti 1-800-
257-4900. Prašyti operator
No. 9798. Nieko kalbėti nereik-
kia. Atitinkama žinia jau
įrašyta juostoje.Galima telegramą siųsti:
Pres. George Bush, The White
House, Washington, D. C.
20500.Galima skambinti į Baltuo-
sius Rūmus 202 456 - 1414
arba 202 456 - 7639.Clevelande sausio 16 vykusiose miesto centre demonstra-
cijose kalba Raimundas Kudukis.
V. Bacevičiaus nuotr.

Girdėta iš Vilniaus

Balys Gaidžiūnas

Parlamentas apgintas ir milijonas lietuvių atsisveikino su nužudytais gynėjais

Sovietinės kariuomenės brutalūs veiksmai – tiesiai šaudant į beginklius gyventojus ir juos per galvas mušant šautuvų buožėmis, paliko nemažesnę prisiminimą, negu 1893 metais vykdytos Kražių skerdynės. Saugojant televizijos ir radijo stotį 14 nušautų ar užmuštų, 60 dingusių, virš 200 sužeistų, kurių tarpe 26 labai sunkiai.

Iš užmuštųjų yra 13 vyrų tarp 17-60 metų amžiaus ir viena 23 metų moteris – Laureta Asanavičiūtė, sutraiškinta televizijos stotį puolusio tanko.

Tuo pat metu, po televizijos bokšto puolimo, buvo puolamas ir parlamentas, bet susirinkusi tūkstantinė gynėjų, kareivius sulaikė ir atstumė. Viduje parlamento esantieji gynėjai, drauge su Lietuvos prezidentu Vytautas Landsbergiu ir ten esančiais parlamentarais, rankas pakėlė prisiekę, kad parlamentą gins iki mirties.

Šiuo metu parlamentas yra aptvertas 15 metrų aukščio tvora, statybos darbininkų padaryta iš geležies ir cemento, kuris buvo gretimai statomam penkių aukštų pastate. Jį dieną ir naktį dar saugo dideli būriai savanorių sargybinių.

Iš Sovietijos pusės nuolat ateina neaiškūs pažadai, kad parlamentas jau nebūsiąs puolamas. Bet nei vienas, nei išorės sargybinių, žinantieji ką tokie sovietiniai pažadai reiškia, tuo visai netiki.

Televizijos ir radijo centre dabar įsikūrę iš Sovietų Sąjungos atsiųsti "specialistai". Dėl tos priežasties dabar Lietuva neturi teisingos informacijos, todėl plinta įvairūs gandai. Dėl tos priežasties nuo sausio 12 d. neveikia ir Vilniaus radijo pranešimai užsieniui. Taigi kenčiame ir mes, negalėdami plačiau ir išsamiau parašyti, kokius įstatyminius reikalus svarsto parlamentas ir kaip dirba vyriausybė.

Kaip ir kada tų žinių siuntimas į užsienį, mūsų atveju į JAV, gali atsinaujinti, tik spėliojimai. Jei sovietiniai "specialistai" paliks nesugadintą televizijos ir radijo stotį, žinias tuoj išgirsime.

Vietinės žinias Lietuvos vyriausybė nori pradėti skelbti iš Kauno radijos. Bet iš Kauno nėra įrengimų, kad tos žinios būtų į platų pasaulį siunčiamos per Kijevo (Ukrainoje) didžiąją stotį. Iki šiol Lietuvai tai ir buvo vienintelis oro kelias. O gal, prie naujosios technikos greit atsiras ir kitokių galimybių.

• **NUŽUDYTOJŲ** patrijotų laidotuvių Vilniuje vyko dalyvaudant net milijonui lietuvių. Tai buvo tarsi naujas Lietuvos gyventojų balsavimas už tvirtą norą atsisukti iš Sovietijos ir išeiti į pilną nepriklausomybę. Ir vargu kada Vilnius tiek matė lietuvių meldžiantis, ryžtantis, prisiekiant ištikimybę tautai ir pagarbą gyvybei atidavusiems.

Dešimt nužudytojų buvo pašarvoti Vilniaus sporto salėje tarp gėlių puokščių ir vainikų. Keturi iš nužudytojų laidoti buvo išvežti į jų gyventas vietas.

Po pamaldų Vilniaus katedroje 9 buvo palaidoti Vilniuje, o vienas Kaune.

Kokioj sveikatos padėty yra tie 26 sunkiai sužeisti, žinių negauta. Tik Vilniuje kalbama, kad tie 60 dingusieji arba bus pagriebti ar net ir nužudyti, kada buvo paaimta televizijos stotis. Esą, tada ten leidosi ir keli helikopteriai, prie jų nieko neprileidžiant.

• **I LIETUVĄ**, pats Gorbačiovas buvo atsiuntęs savo atstovą, tūlą Georg Tarasevič – taip rašė sausio 18 d. Cleveland Plain Dealer. Jis pustrėčios valandos kalbėjosi ir su Lietuvos prezidentu V. Landsbergiu. Tas atstovas noris, kad ir po kariuomenės vykdytų žudynių, lietuviai tartųsi su kariuomenės vadais.

Jei taip yra, tai pats Gorbačiovas yra kariuomenės ir KGB vergas, jeigu įsakymais iš Maskvos nepajėgia tų reikalų pats sutvarkyti.

Esą, Estijoje, tariantis su kariuomenės vadais buvo sutarta, kad ten sugaudytų naujokų dalis galės tarnauti pačioje Estijoje. Bet tik dalis. O bendrai, visose respublikose, kur atsisakoma eiti į sovietinę kariuomenę, siekiama tokia kompromiso, kad visi naujokai liktų tarnauti savose respublikose. Taigi susitarimas Estijoje ne pavyzdys. Ir vargu, ar atstovo G. Tarasevič misija Lietuvoje, duos kokių nors geresnių rezultatų. Sovietija kariuomenės turi ir taip per daug. Iš Vokietijos, neturint kur tą kariuomenę pačioj Sovietijos įkurdinti, ją tegalės atitraukti tik iki 1994 metų.

• **NAUJOMS NELAIMĖMS** Lietuvoje siaučiant, NATO valstybių rodomas palankumas Lietuvai, mus kiek stiprina. Bet iki šiol negirdėti, kaip tos valstybės paspaus Gorbačiova, staiga užėmusį kietąją – stalinistinę liniją.

Laisva Lietuva

LEIDŽIA: "Aitvaras", "Atgimimas", "Echo Livy", "Gimtinis kraštas", "Golos Livy", "Kurieris Wileński", "Lietuvos rykas", "Literatūra ir menas", "Mūsų Lietuva", "Respublika", "Tiesa", "Vakarinių naujienos", "Vilniaus laikraštis"

1001 m. sausio 12 d., šeštadienis

Nr. 1

Nemokamai

PAREIŠKIMAS

Vienas iš svarbiausių Lietuvos nervų, kuriuos pirmiausia perkirto kareivys. Spaudos rūmai ir spaustuvi. Čia leidžiami pagrindiniai Lietuvos laikraščiai. Šitaip bandoma padaryti galą laisvai ir nepriklausomai spaudai.

Mes, įvairių Lietuvos laikraščių leidėjai bei žurnalistai, pareiškiame, jog padarysime viską, kad šiomis sunkiomis dienomis Lietuva ir jos žmonės neliktų be objektyvios informacijos. Mūsų profesijos lemtis – būti dramatiškiausių įvykių sūkuryje ir sakyti tiesą. Išleisdami bendrą laikraštį lietuvių, rusų ir lenkų kalba "Laisva Lietuva", manome, jog tai yra pats tikriausias kvietimas visiems Lietuvos geros valios žmonėms vienytis.

Dabar ne metas ambicijoms ir tarpusavio kaltinimams. Tik susitelkimas, rimtis ir orumas – ginklas, kurį galime ir visada galėsime priešpastatyti brutaliai okupantų jėgai.



Sovietams uždarius Lietuvoje visus laikraščius, redakcijos bendromis jėgomis išleido naują laikraštį "Laisva Lietuva", kurį gavome per ką tik čia atvykusią dr. Rūtą Talžūnienę.

"Laisva Lietuva" (1991.I.12)

PAREIŠKIMAS

Vienas iš svarbiausių Lietuvos nervų, kuriuos pirmiausia perkirto kareivys. Spaudos rūmai ir spaustuvi. Čia leidžiami pagrindiniai Lietuvos laikraščiai. Šitaip bandoma padaryti galą laisvai ir nepriklausomai spaudai.

Mes, įvairių Lietuvos laikraščių leidėjai bei žurnalistai, pareiškiame, jog padarysime viską, kad šiomis sunkiomis dienomis Lietuva ir jos žmonės neliktų be objektyvios informacijos. Mūsų profesijos lemtis – būti dramatiškiausių įvykių sūkuryje ir sakyti tiesą. Išleisdami bendrą laikraštį lietuvių, rusų ir lenkų kalba "Laisva Lietuva", manome, jog tai yra pats tikriausias kvietimas visiems Lietuvos geros valios žmonėms vienytis.

Dabar ne metas ambicijoms ir tarpusavio kaltinimams. Tik susitelkimas, rimtis ir orumas – ginklas, kurį galime ir visada galėsime priešpastatyti brutaliai okupantų jėgai.

Kreipiamės į pasaulio visuomenę, visų valstybių kolegas, kviesdami išsakyti aiškia poziciją dėl naujos okupacinės grėsmės Lietuvai. Šis akivaizdus Helsinkio,

Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybai

Šiuo lemtingu metu vyksta mūsų tautų tvirtybės bei ištvermės išbandymas, siekiant nacionalinės ir valstybinės Nepriklausomybės.

Proimperialinės jėgos, siekiančios smurtu bei jų padū išprovokuotu chaosu užgniaužti teisėtą Lietuvos Respublikos valdžią, tą patį stengiasi padaryti Latvijoje ir Estijoje.

Paspriešinti mes galime tik savo vienybe, likdami ištikimi Baltijos klausimo taikaus sprendimo idėjai.

Pasaulie turi žinoti: mus galima palaužti, bet ne pavergti!

Mes buvome ir būsim su jumis, broliai lietuviai.

Estijos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumas

Talinas, 1991 m. sausio 11 d.

Madrid, Paryžiaus bei kitų valstybinių susitarimų dėl žmogaus teisių, tarptautinės teisės, pagaliau moralės principų nepaisymas aiškiai rodo tikrąją imperijos prigimtį, genocidą Molotovo-Ribentropo akto tąsą. Kartu sunaikinami tie demokratijos daigai, kuriais buvo pradėjusios tikėti Tarybų Sąjungos tautos. Todėl smogiama ne tik mums, bet ir visoms demokratinėms jėgoms.

"Laisvos Lietuvos" leidėjai

ŠAUKIA SKUBŲ SUVAŽIAVIMĄ

(New Yorkas, 1991 sausio 21, LIC) Lietuvos Respublikos Kultūros ir Švietimo Ministerija šį penktadienį Vilniuje rengia suvažiavimą, kurio tikslas yra suburti Rusijos, Pabaltijo ir kitų Europos valstybių intelektualus aptarti grėsmę demokratijai, sužinojo Lietuvos Informacijos Centras.

Suvažiavimas, užvardintas "Demokratijos likimas Rusijoje, Baltijos valstybėse ir Europoje", žada aptarti kaip demokratijos likimas Rusijoje ir aplamai Europoje, priklauso nuo Lietuvos klausimo sprendimo. Pasak Kultūros ministro Dariaus Kuolio suvažiavimas prasidės sausio 25 d. 2 val. p.p. Menininkų rūmuose Vilniuje.

Norintys pasiūsti sveikinimus išreiškančius solidarumą su Lietuvos žmonėmis, ir ypatingai su Landsbergio vyriausybe, gali juos perduoti: Faksu į Vilnių: 61-20-77 Teleksu... 261138 pažymint Dariui Kuoliui

Telegramas šiuo adresu: Kultūros ir Švietimo Ministerija, 232691 Vilnius, Švietimo g. 2-7

(LIC)

PIRKDAMI AR PARDUODAMI NAMUS FLORIDOJE

Ft. Lauderdale ir kitose Atlanto apylinkėse, kreipkitės pas EDMUNDĄ CAPĄ, Century 21 - Choice Realty. Tel. (305) 943-0946 arba 1-800-462-3028.

Kiek aiškiau pradėjo kalbėti ir Baltieji Rūmai. Bet tik kalbėti, o nieko aiškesnio nedaryti. Tik iš kongreso ir senato jau yra konkrečių siūlymų, kad Sovietijai būtų nutraukta bet kokia ekonominė pagalba. Net yra balsų, kad dabar yra pats laikas pripažinti Lietuvos vyriausybę. Jei tai padarytų JAV, jos tuoj pasektų visa eilė Europos valstybių.

Mums, kol kas nieko kito nelikę, kaip tik spausti Baltuosius Rūmus ir visaip talkinti tiems, kurie mums ateina į talką ne abejotinais žodžiais, bet konkrečiais planais gelbėti.

• **DANIJOS** užsienio reikalų ministeris Uffe Janson pranešė Sovietų Sąjungai, kad jis Europos Bendruomenės posėdžiuose iškelsiąs reikalavimą, jog Sovietijai nebūtų siunčiama jokia pagalba, jei nenustos terorizavę Baltijos valstybių.

• **ORTODOKSŲ** kunigas, gimęs Rusijoje ir dabar dirbąs Lietuvoje, savo pamoksle priminė, kad turis žinių, jog žudymuose prie televizijos stoties, dalyvavę ir rusų kareiviai. Jie dalyvavę varomi sužverėjusių vadų. Už tokius jų veiksmus jis visų lietuvių atsiprašo.

• **VILNIUJE**, paties Gorbačiovo yra atsiųsta kokia tai neaiškos kilmės komisija. Jos nariai oficialiai nesitaria nei su parlamento nei ryriausybės nariais. Vieni aiškina, kad jie iešką kvislingų, kurie įeitų į norimą sudaryti Maskvai pavaldžią vyriausybę. O kiti aiškina, kad ji nori surinkti kiek galima palankesnių duomenų, kodėl Gorbačiovas turėjęs į Lietuvą siųsti kariuomenę ir jai nedavęs įsakymo šaudyti į žmones. Tai padaręs ne jis, bet vietiniai kariuomenės vadai.

• **I VILNIŲ** iš kitų kraštų atvyko parlamentarų grupė ir apsistojo Lietuvos parlamento rūmuose, kad moraliai sustiprintų lietuvių ir surinktų sovietinių karių slautėjimo duomenis.

• **I WASHINGTONĄ** iš Vilniaus atvyko Lietuvos prezidento V. Landsbergio siųstas jo pavaduotojas parlamentaras Dr. Br. Kuzmickas. Jo tikslas susitikti su State Departamento vadovu Bakeriu ir JAV prezidentu Bushu ir iš pirmų šaltinių pranešti ką Gorbačiovas yra padaręs ir dar daro smaigiant Lietuvą. Ir, žinoma, prašyti pagalbos ne kada vėliau, bet tuoj.



NUGAROS SKAUSMAI

Dr. Danielius Degėsys

Nugaros skausmams atsirasti yra daug priežasčių, bet dažniausiai pasitaikanti priežastis tai nemokėjimas kilnoti sunkius daiktus. Sunkų daiktą keliant jį reikia arti kūno, nugarą laikant ištiestą ir daiktą kelti ne nugara, bet naudoti kojų raumenis nes kojų raumenys yra stipresni negu nugaros. Juo toliau į priekį yra padėtas keliamas daiktas tuo sunkesnis jis būna nugarai. Jeigu kėlimo metu nugara būna palenkiamą priekin, o kojos ištiestos, nesulenktos, tai nugaros raumenys tokiu atveju per daug įsitempia ir rezultate atsiranda nugaros skausmai. Kasdieniniame gyvenime nugara nukenčia iškraunant maisto pirkinius arba sunkius daiktus iš automobilio bagažo, arba, keliant vaiką iš gardelio ar lovelės.

Kėlimo metu yra labai svarbu, kad nugara nebūtų sukama į vieną arba kitą pusę, nes tokių judėsių nugara pakelti negali. Kaikuriais atvejais nuo tokių judėsių apsisaugoti nepavyksta, pavyzdžiui, paslydus ir nustojus lygsvaros, staigiai griūvant arba staigiai nusičiaudėjus.

Todėl tokiais atvejais nugara gali smarkiai nukentėti. Griūvant arba sunkiai keliant stuburo diskas (tai yra minkštos kremzlės maišelis – pagalvėlė, kuri randasi tarp stuburo slankstelių) išsiveržia iš slankstelių tarpo ir užspaudžia iš stuburo išeinančius nervus. Taip išsiveržęs diskas gali duoti ne tik didelius skausmus, bet taip pat gali sukelti šlapimo pūslės ir vidurių bei kojų paralyžius. Tokius simptomus turintis turi tuč tuojau būti gydomas.

Išsiveržusio disko gydymas daugumoje būna chirurginis. 1975 metais išsiveržusius diskus buvo pradėta gydyti enzimo chymopopaino injekcijomis. Šis enzymas, suleistas į išsiveržusį diską, jį ištirpina. Deja, toks gydymo būdas duoda daug komplikacijų nes įdurti adatą į reikiamą vietą, kad ir naudojant rentgeną bei kitus aparatus, nėra lengva. Tuo tarpu enzyimas, patekęs į kitus audinius arba nervus, gali sukelti tų audinių nekrozę ir sužeisti nervus, todėl šiuo metu šis gydymo būdas nėra mėgiamas ir retai vartojamas.

Gana nesenai kaikurie

chirurgai, nenorėdami daryti didelį piūvį per nugaros raumenis, pradėjo naudoti naują chirurginį gydymo būdą, būtent, per mažą piūvį įdedant metalinį vamzdelį iki išsiveržusio disko ir tą išsiveržusį diską ištraukiant per vamzdelį. Kadangi tokiai operacijai pakanka mažo piūvio, tai pooperatyvinis gijimas būna trumpesnis ir ne toks skausmingas. Šis gydymo būdas yra naujas todėl jo rezultatai dar nėra pilnai ištirti.

Žmonės, kurie be atvangos dirba prie sunkių mašinų, arba dirba pasilenkę, dažnai nusiskundžia nugaros skausmais. Ilgas sėdėjimas nepatogioje kėdėje irgi gali būti nugaros skausmų priežastimi. Ilgas sėdėjimas silpnina ne tik kojų, bet ir nugaros raumenis, tokiu būdu toks asmuo tampa mažiau atsparus nugaros sužeidimams.

Kita gana dažna nugaros skausmų priežastis tai reumatiniai nugaros pakitimai. Reumatiniai nugaros pakitimų gydymas nėra sėkmingas. Kai kurie gydytojai sako, kad tokios ligos atveju reikia mažinti nugaros judesius ir pataria nešioti gorsečius. Tuo tarpu kiti sako, kad nugara reikia judinti ir todėl pataria specialią nugaros mankštą. Jie sako, kad nugaros mankšta ne tik kad mažina skausmus, bet ir gydo reumatinis pakitimus. Reikia pasakyti, kad kai kurių klinikų stebėjimai rodo, kad darant nugaros mankštą po kurio laiko daug ligonių jaučiasi kur kas geriau. Bet nugaros mankšta kokia ji bebūtų neturi būti per daug energingai vykdoma. Plaukimas, vaikščiojimas ir dviračių važinėjimas turėtų būti dalimi tokios mankštos. Jeigu nugaros reumatinis pakitimas būna lokalizuotas vietoje, tai novokaino ir kortizono injekcijos į tokią pakitusią vietą, ypač jeigu pavyksta tiksliai pataikinti, duoda gerus rezultatus. Mažinant nugaros skausmus reikia mažinti nugaros raumenų spazmus bei reumatinį audinių uždegiminį procesą. Vaistas Flexeril, pavyzdžiui, mažina raumenų spazmus, o aspirinas, Advil, Motril, mažina audinių uždegimą. Kortizonas irgi mažina audinių uždegimą, bet jis ilgiau vartojant gali duoti nepageidaujamus pašalinius reiškinius, todėl šiuo metu yra mažiau vartojamas, o, jeigu vartojamas, tai tik mažais kiekiais.

Dar reikia paminėti nuga-

BALYS AUGINAS

BUDYNĖS

DUOK savo šaltą, sulėdėjusį delną,
Užmigęs Protėvi mano—
Tavo dvasią girdžiu plevenant
Naktų bemigių tankumyne—

Praverk savo lūpas. Protėvi.
Prabilk mūsų Motinos kalba—
Ją Tavo ainiai išnešė
Kraitinėj skrynių
Iš pašvęstų ažuolynų.
Paslėpę garuojančioj pavasariu Dirvožemio riekėj—
Ir ji kaip duona amžiais amžina—

Pabusk,
Pabusk prabočių supiltuos kapuos—
Savoj širdy aš nerandu
Burtazodžio
Tave prikelt—

Ir vis kasdien tikiu ir laikiu,
Kada klajūnai paukščiai pravertam snape
Atneš mažytį želmenį išdygusį
Iš Tavo miegančios širdies—
Kada šilojuose nubudę laisvės vėjai
Pirmom žiedadulkėm
Nupurtys vieškelius namo—

Pabusk, užmigęs mano Protėvi—
Ištiesk man delną sulėdėjusį ir šaltą—
Karštoji ilgesio liepsna
Sulydys mūsų žemiškuosius kūnus
Iš amžių žaizdro kibirkšties—

Ant nukirsto medžio pečių
Ulbauja paukštė, atskridus
Iš protėvių krašto:
Jos giesmė sena kaip saulės sruvėjimas.
Ir žila-kaip Motinos Lopšinė—
Ji – kaip svaiglos vynuogių sultys
Kaitina mano kraują—



Šimtatūkstantinė žmonių minia sausio 20 d. demonstravo Maskvoje šaukdama, kad Gorbačiovas atsistatydintų, protestuojant dėl vykdomų žudynių Pabaly.

ros skausmus kurie atsiranda osteoporozės atvejais. Ši liga daugumoje pasitaiko pas moteris po klimakterinio laikotarpio. Ji yra gana sėkmingai gydoma moteriškais hormonais—estrogenu ir progesteronu.

Nugaros skausmus gali sukelti ir įvairūs augliai, kaip pavyzdžiui, inkstų arba storosios žarnos vėžiai. Tiek inkstų tiek stotosios žarnos

vėžio augliai peraugę tuos organus pradeda spausti iš stuburo išeinančius nervus taip, kad žmogus pradeda skųstis nugaros skausmais.

Nugaros skausmai nėra liga, bet tik įvairių ligų simptomai. Todėl tokių skausmų gydymui visų pirma reikia surasti tuos skausmus sukeliančią priežastį ir tada gydyti.

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga



Della E., William J. Sr.,

William J. Jakubs Jr. ir

Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

Lietuviai esame visi —
Lietuvių Fonde ar esi?



3001 WEST 39TH STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629
PHONE: (312) 471-3900
U.S.A.

LIETUVIŲ FONDAS LITHUANIAN FOUNDATION

Santrumpos: atm. įn. — atminimo įnašas, pavardė po dvitaškio = aukotojas, įm. = įmokėjo, asm. = asmuo, suma po pavardės = įnašų iš viso.

1990 m. rugsėjo mėn.

2 x \$20 Makutėnas Kunigunda atm. įn., \$20; Radzevičiūtė E., \$20.

1 x \$25 Kviklys Bronius, atm.: įm. Razma dr. Antanas, \$250.
2 x \$80 Karaška Narimantas ir Ona, 40 m. vedybų sukakties proga, \$280; Šalkauskienė Marija atm. įn.: Aušrotas V. ir V. \$25, Sodonis M. \$25, \$966.

2 x \$100 Juškaitienė Ona atm.: Juškaitis Kostas, \$300; Paužolis Antanas ir Rozalija atm. įn.: Gudeliene Liucija, \$100.

4 x \$200 Barūnas Kazimieras ir Jadvyga, \$200; Blažys Ambrose ir Mary: įm. Jonaitis Kazys ir Gaila, \$200; Garka Antanas atm. įn.: Garkienė Elena, \$200; Juknevičienė Elena J., \$500.

1 x \$270 Kasperaitis Jonas atm. įn.: įm. Kasperaitienė Ona, Racine County Human Services tarnautojai ir draugai, \$270.

3 x \$500 Lietuvos savanorio Fulgento Janonio ir žmonos Marijos stipendijų fondas: Janonienė Marija, \$28,000; Šmaižys Petras atm.: Palionis G. ir T., Jurjonienė F. ir Jurjonas V. ir P. \$100, Andriulis P. \$30, Artmonas V. ir E. \$30, Pamataitis H. ir A. \$30, Šakinis J. ir L. \$30 ir 20 kt. asm., \$600; Žitkus Pranas atm.: Žitkuvienė Janina, \$1,900.

1 x \$670 Šimkus Stasys, \$7,147.05.

2 x \$1,000 Adomaitis Jonas, \$3,000; Morkevičius Juozas Bronius, Vida ir Marijėlė: įm. Pranskevičius Augustinas ir Marija, \$1,000.

1 x \$2,000 Padolskis Vyskupas Vincentas atm. įn.: Navickas Tadas \$2,000.

1 x \$5,000 X fondas, \$10,300.

Iš viso \$12,665.00

1990 m. spalio mėn.

4 x \$10 Gedgaudienė Vincenta atm. įn., \$110; Lukienė Viktorija atm. įn., \$10; Stančius Petras, \$110; Vaitkevičius Stasys, \$190.

1 x \$20 Vaičieliūnienė Kazimiera, \$470.

5 x \$25 Blažaitis Juozas atm. įn.: Mickevičius B. ir G. \$25; Daukantas Bladas ir Zuzana, \$575; Kižytė Audronė, \$125; Kviklys Bronius atm.: Jurkūnienė Laima, \$275; Špakauskas Pranas, \$125.

4 x \$40 Navickas Petras, \$540; Orentas Jonas atm. įn.: įm. 3 asm., \$40; Petkienė Barbora atm. įn.: įm. 4 asm., \$40; Punkris Justas atm.: įm. 3 asm., \$265.

9 x \$50 Bikinas Juozas ir Kotrina atm. įn.: Mikalauskienė Emilija, \$200; Janušauskas Jonas, \$170; Krasauskas kun. Rapolas, \$150; Laukys Eduard ir Danutė, 150; Petravičienė Lidiya, \$230; Pračkaila Mindaugas ir Nijolė, \$250; Skrupskelis dr. Ignas atm. įn.: Skrupskelienė Alina, \$250; Šulaitis Alexandras atm. įn.: Mošinskis Angela, \$50; Vizgirda Domicelė ir Juozas (miręs), \$650.

1 x \$60 Navickienė Ona atm. įn.: Navickas Petras, \$160.

2 x \$75 Šlapelienė-Piaseckaitė Marija atm. įn.: Sirutienė Gražutė, \$200; Šlapelis dr. Jurgis atm. įn.: Sirutienė Gražutė, \$200.

59 x \$100 A.L.R.K. Moterų Sąjungos 20 kuopa: atst. pirm. Meilus Grasilia, \$100; Andrejauskas Pranas ir Monika, \$100; Augonis Stasys, \$650; Bakšys Bronius, \$300; Bobinienė Konstanacija atm. įn.: Bobinas Janina ir Feliksas, \$900; Boguta Motiejus ir Eugenija, \$300; Brazaitienė Konstanacija atm. įn.: Brazaičiai Vida ir Dainius, vaikaičiai, \$100; Bružienė Elena atm. įn.: Bobinas Feliksas ir Janina, 900; Černius Rimas, \$1,500; Čėsna Petras atm. įn.: Pumputienė Joana, \$100; Čiunka Tomas atm. įn.: Vaišvila Bronė, \$360; Dailidė Bronius atm. įn.: Dailidė Vytautas ir Joana, \$1,750; Draugelis Arūnas ir Irena, \$525; Duda Stasys, \$300; Gruzdienė Aleksandra atm. įn.: Gruzdis Vincentas ir Genė, \$200; Janulis Pranas, \$600; Janušis Antanas ir Zuzana, \$1,300; Jasas Adomas ir Zuzana (mirusi), \$854; JAV LB Marquette Parko apylinkė, \$1,200; Karoblis dr. Vytautas ir Antanina (mirusi), \$8,100; Kašinskienė Birutė, \$100; Kasis Jonas ir Ina, \$1,300; Kasparas Pranas, \$1,000; Kindurys Alfonsas (miręs) ir Ona, \$4,225; Kliorė Bronius atm. 8-tų mirties metinių proga: Kliorienė Antonija, \$1,625; Klova Vincas, \$3,400; Kregždys Juozas, \$100; Kriščiūnas Antanas ir Veronika, \$900; Kulikauskas Edmundas ir Rūta, \$200; Majauskas Kazys ir Elena, \$600; Maldūnas Romas (miręs) ir Liucija, \$200; Matulis Antanas, \$800; Girvilas Kleopas, \$1,100; Plėnys Kazimieras atm. įn.: Plėnienė Sofija, \$1,650; Pupius Andrius: įm. seneliai Petras ir Zuzana Pupiai, \$200; Ramas Povilas ir Ona, \$300; Réderis Emanuelis atm. įn.: Amerikos Lietuvių klubas \$25 ir 6 kt. asm., \$100; Remienė Marija, \$2,000; Ringus dr. Edmundas, \$2,600; Šamatauskas Viktoras ir Ona, \$1,100; Sealey prof. Raphael, \$400; Šimavičius Mykolas, \$200; Širvinskas Aleksandras atm. įn.: Širvinskaitė Bronė, \$200; Širvinskas Kostas atm. įn.: Širvinskaitė Bronė, \$220; Širvinskas Vladas atm. įn.: Širvinskaitė Bronė, \$200; Šlajus Juozas ir Bronė, \$500; X, \$1,200; Šuopienė Agota, \$100; Tarvydas dr. Pranas (miręs) ir Liucija, \$600; Tiškevičius Stasys, \$1,200; Upchurch Motiejūnas Avery, įm. senelis Motiejūnas Jonas, \$100; Urbonas Vacys ir Stasė, \$1,100; Valiūtė Aistė; įm. Krikšto tėvas Bagdonas A. P., \$100; Vidžiūnienė



LMKF Chicago klubo naujoji valdyba. Iš kairės: Elena Pajadienė, Juzė Ivašauskienė, pirm. dr. Vilija Kerelytė, Svajonė Kerelytė, Jolanda Kerelienė, Marija Macevičienė. Trūksta Zuzanos Juškevičienės.

Atnaujinamos kultūrinės popietės

Chicago kultūrinė visuomenė eilę metų mėgavosi kultūrinių sekmadienio popiečių renginiais Lietuvių tautiniuose namuose. Betgi žinoma, kad gyvenime nėra nie-

ko statinio viskas ir nuolat keičiasi. Išeivijos dėmesys tapo nukreiptas į iš Lietuvos atvykstančių kultūrininkų renginius. Na, ir nežiūrint kokio meninio lygio tie jų pasirodymai, programos buvo, žmonės tėvynės ilgesio, ir meilės vedini, užpildė sales, užsėdo suolus iki paskutinio. Išeivijos kultūrininkai, daugumoje liko tik stebėtojai, tik žiūrovai... Aišku, kad ilgiau šitaip būti negali, nes išeivijos kultūrinis potencialas pradės greitu tempu silpnėti. Tenka džiaugtis ir dėkoti Pramžiui, kad pokario išeivija per penkiasdešimt metų, ne tik išsaugojo atsineštą tautinę kultūrą, bet ją net ir gausiai papildė, kaip tai literatūrą, meną ir t.t. Kad kūrėjai turėtų noro kurti, kultūros skleidėjams tenka susirūpinti, sukrusti, pirmiausia saviems kultūrininkams atidaryti salį duris, pakviesti į sceną.

Chicago Tautinių namų administracija ir LMF Chicago klubo vadovybės, kaip sakoma, "surėmė pečius" ir nutarė atgaivinti sekmadienio kultūrinės popietės kartą mėnesį. Tautiniuose namuose. Pirmoji tokia popietė yra pramatyta š.m. vasario mėn 3 d. 2 v.p.p.. Šią popietę organizuoja LMF Chicago klubo vadovybė. Popietės tema—Jaunimo LSS Vydūno fondas. Kalbės fondo pirmininkas fil. Vytautas Mikūnas ir vicep. fil. Jūratė Variakojienė. LMF Chicago klubo dinamiškoji pirmininkė, dr. Vilija Kerelytė sako, kad bus kreipiamas dėmesys į lankytojų pageidavimus ir bus stengiamasi visada pateikti rinktinę muziką, dainą. Be to, atsimenat Chicago didelius nuotolius, kelionės nuovargį, visada bus pateikiama vaisės, kad dalyviai prie kavos puodelio galėtų atsigaiivinti ir kultūrinio gyvenimo nuotaiką ilgiau pagyventi. Laukiama ne tik vyresnioji karta, bet ir jaunimas, kuriam tautinė kultūra yra didelis asmeninis turtas.

Z. Juškevičienė

Rūta-Kleva, \$700; Vilutis Edvardas atm. įn.: Vilutienė Marija, \$300; Vitkus Vincas ir Vladislava atm. įn.: Vitkus Eduardas, \$300; Zailskas Antanas ir Teodora, \$300; Zakas Aleksas, \$700; Zelbienė Bronė atm. įn.: Zelba Pranas, \$1,100.

1 x \$127 Bernotavičienė Irena Regina atm. įn.: Bernotavičius Petras, \$888.

22 x \$200 Apton-Apanavičius Albinas ir Birutė (mirusi), \$3,300; Aušūra Petras atm.: Aušūra Aldona, \$400; Baltutis Vytautas ir Ona, \$1,300; Baras Stasys ir Elena, \$5,100; Čižikas Balys atm. įn.: Čižikaitė Bronė, \$2,200; Daržinskis Stasys ir Ona, \$300; Dočkus Kostas ir Jadvyga, \$1,100; Gerulis kun. Eugenijus ir Valė, \$210; Gradinskas Jonas ir Ona, \$2,600; Krasauskas Mečys ir Elena, \$1,400; Mikaila Jurgis ir Regina, \$1,200; Narbutas Balys ir Genovaitė, \$500; Ostis Algirdas ir Regina, \$1,100; Pabarčienė-Žiūrytė Bronė, \$200; Pabrėža Aleksas ir Aleksandra, \$2,400; Siliūnas Bronius ir Vladė, \$300; Šumskis Jonas ir Nemira, \$700; Tamkūtonis Gerald C., \$1,500; Užgiris Šarūnas ir Audronė, \$200; Vėbra, drs. Juozas ir Genovaitė, \$500; Vilinskas Stasys ir Leokadija, \$1,000; Zubinas dr. Feliksas ir dr. Valentina, \$400.

2 x \$250 Bankauskas Česlovas, \$750; Kontautas Feliksas, \$250.

4 x \$300 Jadviršis Jonas ir Angelė, \$1,000; Jadviršis Petras, \$700; Linkus Kazys ir Mėta, \$1,500; Markevičienė-Karklys Jolanta atm. įn.: Markevičius Algirdas, \$300.

1 x \$320 Kašuba Antanas ir Angelė (mirusi), \$1,000.

3 x \$400 Černius Kazys ir Filomena, \$4,100; Januškevičius Juozas ir Anelė, \$3,000; Plikaitis dr. Juozas ir Barbara, \$7,000.

1 x \$475 Sirutis Aloyzas (miręs) ir Gražutė, \$1,000.

6 x \$500 Baziliauskienė Marija atm. įn.: Geldys Danutė ir Stasys \$215, Rugienius Vitas ir Jurina \$100, Rugienius Algis ir Liūda \$50, Zaparackas Algis ir Jolanda \$25 ir kt. asm., \$1,500; Ivanauskas Antanas atm. įn.: Duoba Juozas, \$500; Pupius Juozas M. ir Maria A., \$500; Račiūnas Valentinas, \$600; Vareikis Kazys ir Ona atm. įn.: Pakalka Julius ir Pranė, \$500; Žolynas Petras ir Vanda, \$1,200.

1 x \$550 Trečiokas Kazys ir Genovaitė, \$2,000.

1 x \$618 Šimkus Stasys, \$7,765.05.

1 x \$700 Žilevičius Stasys ir Zuzana, \$1,000.

1 x \$900 Kregždys Vytautas ir Anelė: Kregždys Juozas, \$1,200.

7 x \$1,000 Andrašiūnas dr. Bronius ir Polė, \$2,000; Burke Edward J. ir Adele C. atm. įn.: Plikaitis Barbara, \$1,000; X, \$2,100; Jablonskis dr. Konstantinas, \$6,500; Karosaitė Violeta atm. įn.: Karosienė Ona, \$1,000; Kručas Bronius ir Anelė, \$2,500; Šuopys Jonas ir Elfriedė, \$7,000.

1 x \$1,288.50 Stankūnas kun. Vaclovas, testamentinis palikimas, \$1,288.50.

1 x \$2,000 Speecher Frank ir Nancy atm. įn.: Kučingis prel. Jonas \$1,000, Rubšys kun. Antanas \$1,000, \$2,000.

1 x \$108,273.69 Stumskienė Petronėlė, testamentinis palikimas, \$109,273.69.

Iš viso \$139,457.19.

Lietuvių Fondo pagrindinis kapitalas 1990.X.31 pasiekė 5,033,163 dol. Gautomis palūkanomis parėmė lietuvišką švietimą, meną, kultūrą ir jaunimą 2,787,586 dol.

Palikimai sudaro svarbią Lietuvių Fondo dalį. Iš viso palikimais gauta 1,460,802 dol.

Sudarykime testamentus ir bent dalį turto palikime Lietuvių Fondui. Testamente įrašykime šį tikslų pavadinimą:

„LITHUANIAN FOUNDATION, INC., A NOT-FOR-PROFIT TAX EXEMPT ILLINOIS CORPORATION, CHICAGO, IL”

Visi remkime Lietuvių Fondą, nes gautomis palūkanomis remiama lietuviybė.

Mielam draugui Jurgiui Šablauskui iškeliauvus

Jonas Jurkūnas

Netikėtai ir nelauktai dar vienas tragiškos mirties paliestas iškeliauvo negrižtamai į anapus.

1990 metų lapkričio mėn. 10 d. apie 7 val. vakare Jurgis Šablauskas grįždamas į namus, Deux Montagnes miestelyje netoli Montrealio Kanadoje, užkliudė atsiradusias ant kelio šakas. Jis sustojęs bandė atsiradusią ant kelio kliutį pašalinti, bet tuo metu pro šalį važiuodama jauna mokytoja užkliuvo už tų pačių šakų ir jos mašina netekusi vairavimo vietoje užmušė Jurgį.

Jurgis Šablauskas gimė 1915 metų birželio mėn. 3 d. 1933 metais jis baigė Ukmergės valstybinę gimnaziją ir tų metų rudenį pradėjo studijas Vytauto Didžiojo universitete, Technikos fakultete, Statybos skyriuje, Kaune.

1936–37 m. Jurgis karinę prievolę atliko kariūnu aspirantu Karo Mokykloje. Čia jis kaip drausmingas kariūnas buvo apdovanotas Gedimino ordino 3-jo laipsnio medaliu. Išėjęs į atsargą jaunesniojo leitenanto laipsniu toliau tęsė studijas Technikos fakultete.

1939 m. vasarą Jurgis vedė Oną Jaugelytę studijavusią Humanitariniame fakultete. Vedęs gyveno Kaune, abu studijavo, gi Jurgis tar naudamas pelnė šeimai duoną. Bet gražus be didelių rūpesčių pradėtas šeimninis gyvenimas neužilgo buvo aptemdytas prasidėjusio karo ir žiaurių Lietuvos okupacijų.

Savo inžinerinę karjerą Jurgis pradėjo anksti dar studijuodamas. Berods 1935 m. jis pradėjo dirbti Kauno miesto savivaldybėje, iš pradžių prie įvairių matavimo darbų, o vėliau kaip laboratorijos inžinierius tikrindamas daugumoj betono ir asfalto mišinius įvairiems Kauno miesto statybų ir gatvių darbams.

Okupacijų metais 1941–44 m. Jurgis dirbo "Bauhute Litauens", buvusio Komunalinio Statybos tresto Šiaulių, o vėliau Panevėžio skyriaus vedėju.

Pasitraukęs su žmona ir sūneliu iš Lietuvos, Jurgis kurį laiką dirbo generalinio



A.A. Jurgis Šablauskas

kontraktoriaus Pol Labisch laboratorijoj Vienoje.

Persikėlęs su šeima nuolatiniam gyvenimui į Kanadą Jurgis Šablauskas pradėjo dirbti pas įvairius statybų kontraktorius. Kaip projektų vykdytojas ilgą laiką jis dirbo pas Stephens Sura Inc. Montrealyje.

1970 m. Jurgį Šablauską Bartkus & Associates Inc. Chicagoje pakvietė jos projektų vykdytoju Centrinėje Amerikoje. Iš pradžių jis dirbo San Salvadore prie naujų kelių tiesimo darbų, vėliau persikėlė į British Hondurasą kur vykdė eilę statybos darbų iš jų pažymėtinas Banko rūmų pastatas Belizės mieste. 1977 m. Jurgis persikėlė į Pietų Ameriką, čia jis vadovavo Guayanoje (buvusi britų kolonija) uosto praplėtimo darbams.

1980 m. Jurgis Šablauskas pasitraukė į pensiją, nes negriždamas į Kanadą galėjo prarasti ten užtarnautą socialinį draudimą.

Jurgis Šablauskas išaugęs ir subrendęs Ukmergėje, Šventosios upės pakrantėse, buvo aistringas plaukymo mėgėjas. Tiek gyvendamas St. Eustache Kanadoje prie plačiosios šv. Lauro upės, tiek San Salvadore, tiek British Hondure ar Guayanoje

jis galėjo džiaugtis pamėgtu jaunystėje plaukimo sportu. Jis nesiekė jokių rekordų, bet tai buvo kaip naturalus jo gyvenimo būdas dažnai nardyti upės ar jūros vandenyje, be abejo ir žuvalti.

Jurgis medžiotojas, nežinau kur jis pamėgo medžioklę, bet kasmet rudenį, pradedėjus sezonui, iškeliaudavo į Kanados miškus medžioti.

Lietuvoje okupacijų metais Jurgis dalyvavo antinaciniam pogrindyje. Lankydamas savo tėvus Ukmergėje jis sutikdavo savo klasės draugą Stasį Bakšį, kuris tuo metu dirbo Pašilės miestelyje prie Ukmergės. Jurgis jam talkino slaptos spaudos platinime, tos spaudos savo priemonėmis padauginime ir net atskiros biuletenio leidime.

Kaip ir kiti lietuviai išeiviai inžinieriai, skaudaus likimo išblokti iš savo krašto, turėjo savo profesinius talentus atiduoti kaž kur toli, ne savo žemėje, taip ir Jurgis Šablauskas tuos talentus išdalino daugelio kraštų žmonėms. Jurgio darbštumas ir sąžiningumas visų kur jis dirbo buvo labai vertinami. Jo socialus būdas ir draugiška laikysena laimėdavo svetimųjų simpatijas jo kraštui Lietuvai ir jam pačiam. Bendrauti su kitais jam daug pa-

Žuvusiųjų Lietuvoje medicininė ekspertizė

Gauta daugiau detalių apie prie televizijos bokšto nuo žaizdų žuvusiuosius ir mirusiuosius. Pateikiame gydytojo A. Garmaus teisminę ekspertizę.

1. Kanapinskas, Alvydas, gim. 1952 m. Sužeistas sprogimo: sužalota dešinė krūtinės ląsta ir suplėšyti plaučiai.

2. Maciulevičius, Vidas, gim. 1966 m. Kulka pataikė į veidą, kaklą; pažeidė nugaros smegenis.

3. Kavaliukas, Algimantas, gim. 1939 m. Suspausta krūtinės ląsta, sulaužyti šonkauliai ir stuburas, pažeisti plaučiai ir nugaros smegenys (pervaziuotas).

4. Masiulis, Titas, gim. 1962 m. Dvi kulkos pataikė į ląstą, pažeidė širdį ir plaučius. Jo draugas guli ligoninėje. Pagal jo pasakojimą. Titas įbėgo į bokšto pastatą, pradėjo ant jų važiuoti tankais. Ten jį pasitiko automatų ugnis.

5. Asanavičiūtė, Loreta, gim. 1967 m. Sutrinti klubai ir apatinės galūnės, sulaužyti klubų kaulai ir pažeisti minkštieji audiniai (suvažinėta vikšrais, mirė ligoninėje tą pačią dieną).

6. Šimulionis, Ignas, gim. 1973 m. Kulka pažeidusi galvą, sutraiškinti kaukolės kaulai, smegenys.

7. Vaitkus, Vytautas, gim. 1943 m. Du kartus sužeistas į krūtinę, šautinė žaizda. Pažeista širdis ir plaučiai.

8. Makulka, Alvydas, apie 60 m. amžiaus. Infarktas.

9. Gerbutavičius, Darius, gim. 1973 m. Kulkos pataikiusios į dešinę krūtinės ląstos pusę, dešinį klubą ir dešinę šlaunį.

10. Druskis, Virginijus, gim. 1969 m. Kulka pataikė į krūtinės ląstą, pažeisti ir plaučiai.

11. Povilaitis, Apolinaras, gim. 1937 m. Kulka pataikė į dešinę krūtinės ląstos pusę, pažeista dešinė ląstos pusė, klubas ir petys.

12. Jankauskas, Rolandas, gim. 1969 m. Sutraiškinta galva ir krūtinės ląsta, šon-

kauliai ir kaukolės kaulai, pažeistos galvos smegenys ir krūtinės ląstos vidaus organai. Pervaziuotas vikšrais.

13. Šackich, Viktor, gim. 1969 m. Kulkos žaizda nugaros pusėje ir pažeisti plaučiai. Kaip ir kitų jaunuolių, taip ir kareivio sužeidimai yra 5.45 mm. kulkos. Yra liudininkų, kurie matė, kaip karininkas nušovė Šackich į nugarą, nes jis stabdė tanką.

14. Juknevičius, Rimantas, gim. 1966 m. Kulka pataikė į viršutinę dešiniojo klubo dalį, pažeidė stambiuosius indus (vidurius). Mirė ligoninėje tą pačią dieną.

15. Yra ir karininko ar kareivio lavonas. Turima mažai žinių, tačiau televizijos žurnaliste pati lavoną lietuvių rankomis. Jos tvirtinimu jis buvo šaltas (tai įvyko, praėjus pusvalandžiui nuo puolimo). Ji sakė, kad ant lavono matėsi seni bintai su seniai sukrešėjusiu krauju.

(LIC)

Mums rašo

Gerbiami tautiečiai,

Atkūrus Lietuvos valstybingumą ir pradėjus vykdyti ekonomikos ir gamybos pertvarkymą, įvairių mokslo ir pramonės šakų specialistai labai pasigenda užsienyje išleistų knygų ir žurnalų gamybos ir biznio valdymo, marketingo, statistikos, skaičiavimo technikos, radioelektronikos, gamtos apsaugos klausimais.

Lietuvos informacijos institutas drauge su Respublikine moksline technine biblioteka – stambiausia technikos mokslų literatūros saugykla, ieško partnerių, kurie sutiktų keisti užsienyje išleistas knygas ir žurnalus aukščiau išvardinta tematika į knygas ir žurnalus leidžiamus Lietuvoje. Esant dideliems finansiniams sunkumams, su dėkingumu priimtume ir humanitarinę pagalbą, jeigu atsirastų norinčių ją mums suteikti.

Būsime dėkingi, jei atsielsite.

Mūsų adresas:

Lietuvos Informacijos Institutas, Kalvarijų g. 3, 232659 Vilnius, Lithuania
Tel. 75-22-84. Fax (0122) 353017. arba:

Šv. Ignoto 6 Respublikinė mokslinė techninė biblioteka, Šv. Ignoto 6, 232600 Vilnius, Lithuania
Tel. 61-87-18

dėjo kitų kalbų laisvas naudojimas, Jurgis gerai mokėjo vokiečių, prancūzų, anglų, rusų ir ispanų kalbas.

Jurgis buvo sveikas ir stiprus, bet tragiška ir tokia beprasmė mirtis jį atskyrė nuo jo artimųjų ir draugų. Gilaus liūdesio apgaubti liko jo žmona Ona, sūnus Liūtas su šeima, jo sesuo dr. Lilė Petrauskienė ir artimieji jo draugai.

RITA MATAS - Broker - G.R.I. - C.R.A.

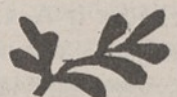
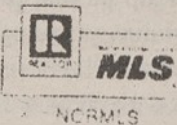


MATAS REALTORS

2412 CEDARWOOD ROAD
PEPPER PIKE, OH 44124
(216) 473-2530

18021 MARCELLA ROAD
CLEVELAND, OH 44119
(216) 486-2530

ADV. VYTAS MATAS - teisinis patarėjas



NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

SPORTO ŠVENTĖ AUSTRALIJOJE

Antanas Laukaitis

Lietuvių Dienų metu Melbourne vyko ir mūsų Jubiliejinė Sporto Šventė, kurios rengėjai buvo Melbourne Sporto Klubas "Varpas". Šventė prasidėjo sportininkų pamaldomis, kurias, kartu su kun. dr. Pr. Daukniu ir kun. J. Petraičiu MIC, laikė svečias Telšių vyskupas A. Vaičius. Altoriaus priekyje garbės sargyboje stovėjo visų klubų atstovai su savo vėliavomis. Specialų sportininkams pamokslą pasakė kun. dr. Pr. Dauknys labai gražiai ir reikšmingai iškeldamas sporto reikšmę jaunam žmogui ir tuo pačiu jaunimo tarpe išlaikydamas lietuviybę. Sveikinimo žodį tarė ir vysk. A. Vaičius ypatingai pasidžiaugdamas, kad ši taip reikšminga jaunimui sporto šventė yra pradeda pamaldomis. Jis palinkėjo visiems dalyviams geriausio sportinio pasisekimo varžybose, nenusimenant jeigu kas nors ir pralaimės.

Atidarymo iškilmės vyko krepšinio stadione. Lietuviškų maršų garsams aidint į salę įvygiavo sporto švenčių, Lietuvos ir Australijos vėliavas nešini šeiminių atstovai ir juos sekė: Adelaidės "Vyčio", Geelongo "Vyčio", Hobarto "Perkūno", Sydnėjaus "Kovo" ir šeiminių Melbourne "Varpo" sportininkai, sustodami viduryje salės prieš tribūną, kurioje buvo Telšių vyskupas A. Vaičius, kunigai, mūsų Australijos "sporto tėvas" L. Baltrūnas, žymusis australų sporto veikėjas L. Gaze, Krašto V-bos pirmininkas J. Maksvytis, Lietuvos Tautinio Olimpino K-to atstovas prof. J. Mackevičius ir kt.

Atidarymo ceremonijas pradėjo "Varpo" pirmininkas R. Mickus. Pasveikinęs visus svečius ir sportininkus, jis pakvietė ALFAS pirmininką R. Ragauską tarti žodį. Jis savo kalboje pasidžiaugė Australijos lietuviais sportininkais, kurie jau 40-ji kartą, neskaitant III-jų Sporto Žaidynių Adelaidėje, susirenka ir dalyvauja mūsų Australijos lietuvių sporto šventėse. Kun. dr. P. Daukniui sukalbėjus invokaciją sveikinimo žodžius tarė vysk. A. Vaičius, Krašto V-bos pirmininkas A. Maksvytis ir L. Gaze, visi gražiais žodžiais ir linkėjimais sveikindami šios šventės rengėjus ir sportininkus. Sportininko pasižadėjimą perskaitė A. Kaladė ir A. Kristens. Šventę oficialiai atidarė Lietuvos Olimpino K-to narys prof. J. Mackevičius, pasakydamas gražią ir

reikšmingą kalbą ir apgailestaudamas, kad į šią šventę negalėjo atvykti kiti 20 Lietuvos jaunių sportininkų, nes jiems rusai neišdavė bilių. Olimpino K-to ir visos Lietuvos sportininkų vardu jis sveikino visus Australijos sportininkus ir šios šventės rengėjus bei dalyvius. Atidarymas buvo baigtas Australijos ir Lietuvos himnais. Sportininkams išžygiavus iš salės, svečius keliais tautiniais šokiais palinksmo jaunieji Melbourne šokėjai, po ko prasidėjo pirmosios krepšinio rungtynės.

Kiekvienais metais suvažiuavę klubų atstovai išrenka vieną Australijos Lietuvių Fizinio Auklėjimo ir Sporto (ALFAS) Garbės narį. Šiais metais juo išrinktas buvo Hobarto "Perkūno" pirmininkas ir aktyvus sportininkas, trijų krepšinio gerųjų žaidėjų tėvas P. Stanwix. Sveikiname jį.

Pasibaigus dovanų įteikimui paskirų klubų komandos vėl įvygiavo į aikštę. Rengėjų vardu "Varpo" pirmininkas R. Mickus padėkojo visiems šventėje dalyvavusiems už gražų ir labai draugišką dalyvavimą šioje šventėje. Pakvietus sekančios šventės rengėjus Geelongo "Vyčio" atstovus paimti šventės vėliavą, uždaramąjį žodį tarė ALFAS pirmininkas R. Ragauskas, padėkodamas visiems už tokį puikų šventėje dalyvavimą, tikėdamasis, kad dar ilgus metus Australijoje gyvuos lietuviškosios sporto tradicijos ir jos bus perduodamos mūsų ateities jaunimui. Paskelbęs šią Jubiliejinę šventę uždaryta, jis pakvietė visus sugiedoti Lietuvos himną.

Nuaidėjus paskutiniems lietuviškųjų maršų garsams, dar ilgai prisiminsim šią mūsų 40-ją sporto šventę, kurioje dalyvavo virš 300 Australijos lietuvių sportininkų, labai gražiai tarp savę rungtyniaudami ir bendradarbiaudami.

SPORTO ATSTOVŲ POSĖDŽIAI.

Kiekvienos mūsų sporto šventės metu vyksta sporto klubų atstovų posėdžiai ir kas antri metai renkama nauja ALFAS valdyba.

Susirinkimo dalyviai apsvarstė visus einamuosius reikalus ir priėmė eilę nutarimų.

Apsvarstyta būsima Australijos lietuvių kelionė į Lietuvą IV-sias Pas. Liet. Sporto Žaidynes. Posėdyje dalyvavo V. Augustinavičius, kuris



Sydnėjaus "Kovas" ir Geelongo "Vytis" klubų sportininkai ...

pracitą vasarą, kaip ALFAS igaliotinis, buvo Lietuvoje pasaulio sporto atstovų pasitarime ir prof. J. Mackevičius Lietuvos Olimpino K-to valdybos narys, specialiai atvykęs į šią Jubiliejinę šventę.

Savo pranešime V. Augustinavičius papasakojo apie buvusius pasitarimus ir pasiruošimus būsimai šventei.

Ekonomijos profesorius J. Mackevičius yra Olimpino komiteto jaunimo komisijos pirmininkas. Buvęs geras sportininkas, jis ir dabar dar aktyviai žaidžia tenisą ir dalyvavo mūsų teniso varžybose. Pasiruošimai IV-sioms Pas. Liet. Sporto Žaidynėms Lietuvoje jau baigti. Atidarymo ir uždarymo ceremonijos Kaune ir Vilniuje bus labai įspūdingos. Čempionai ir prizininkai gaus medalius ir atminimo medalius gaus visi svečiai. Bus išleisti du žaidynių leidiniai, specialūs laikraščiai ir vokai su ženklais. Yra parengti 3-jų rūšių plakatai. Dėl apgyvendinimo problema yra ta, kad jau yra per daug norinčių priimti svečius ir baiminasi, kad po to priėmimo šeiminių neprašytų padaryti dokumentus atvažiavimui į užsienį. Jau yra gauta 1000 butų.

Lietuvoje yra problema ar leisti, ar ne Lietuvos sportininkams dalyvauti Sov. S-gos rinktinėse. Olimpino K-tas rekomenduoja nedalyvauti, bet daugumas sportininkų tam priešingi. Keliamas klausimas, kad IV-se Žaidynėse dalyvautų stipriausi pasaulio lietuviai sportininkai ir žaidynės būtų prestižinės. Dalyvauti Barcelonos olimpiadoje, kaip pasakė prof. J. Mackevičius, yra daug vilčių.

Suvažiavimo atstovai išrinko išvykos į Lietuvą komitetą, kurį sudaro: A. Skimbirskas, J. ir R. Dagiai – iš Melbourne, R. Pocius iš Adelaidės ir A. Laukaitis iš Sydnėjaus. Visi norintieji būti išvykos dalyviais ir atstovauti Australijos lietuvių tu-

ri registruotis pas K-to narius paskiruose miestuose iki sausio 26 d.. Turint tikrą skaičių važiuojančiųjų, galima bus galutinai susitarti kaip ir su kuo bus skrendama į Lietuvą.

Visi važiuojantieji sportininkai privalo turėti išeigines uniformas.

Atstovų posėdžiai pasibaigė labai gražiai, neturint jokių didesnių problemų.

JEI JUMS REIKIA UZDENGTI STOGĄ,
PATAISYTI AR PAŠALINTI VARVĖJIMĄ,
KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING

Cleveland telef. (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SĄŽININGAI.

Dengiame stogus apartamentams, Hot roofs. Tvar-kome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius, dedame po stogu kablius kontroliavimui ledo užsikimšimo. Taip pat atliekam dailidės darbus.

MARTINS ir GUNARS KAULINS Lakewood, Oh.



DVI KELIONĖS Į LIETUVĄ
PER RYGĄ
IŠ BOSTONO ir NEW YORKO
– lėktuvo kainos ten ir atgal.

\$801.00 PER KOPENHAGĄ:

Sąlygos: Oro bilieto pirkimas 30 dienų
prieš išskridimą;
Kelionės ilgis: mažiausiai 7 dienos,
ilgiausiai 21 diena.

\$855.00 PER HELSINKI:

Sąlygos: Oro bilieto pirkimas 21 diena
prieš išskrendant;
Kelionės ilgis: mažiausiai 7 dienos,
iki 90 dienų.

Šiais skrydžiais gali pasinaudoti
asmenys vykstą į Lietuvą su iškvietais
ir tie, kurie nori keliauti privačiai.

NAUJOS KELIONĖS Į LIETUVĄ
\$1145 iš Bostono ir New Yorko

Sausio 13 d. iki sausio 21 d.

Vasario 16 d. kelionė
Vasario 10 d. iki vasario 18 d.

Šv. Velykos Lietuvoje
Kovo 24 d. iki balandžio 1 d.

Visos kelionės yra 9 dienų: 7 naktys Vilniuje.
SAS oro linija per Rygą.

Tomis pačiomis išvykimo datomis yra ir
dviejų savaitių kelionės

Smulkesnėms informacijoms ir lankstinukams, kreipkitės į

BALTIC TOURS

77 OAK ST., SUIT 4 • NEWTON, MA 02164
Tel. 617 / 965-8080 • Fax 617 - 332 - 7781

Ar Vakarai dar egzistuoja? (2)

Rūta Kleva Vidžiūnienė

Sekančiame "Committee for the free world" susirinkime apie Lietuvą vėl daug kalbėjo Jeane Kirkpatrick, buvusi JAV ambasadorė Jungtinėse Tautose, dabar daug rašanti laikraščiuose ir žurnaluose. Taip pat Norman Podhoretz, politinio Commentary žurnalo redaktorius, ir Jean-Francois Revel, knygos "Kodėl demokratijos sugriūva" autorius ir garsus prancūzų žurnalistas.

Pokalbį pradėjo N. Podhoretz, pabrėždamas, kad jis gėdinasi Vakarų politinių vadų elgesiu Lietuvos atžvilgiu, kas jam labai sukelia abejones šių kraštų ir iš viso Vakarų civilizacijos būties šiuo gyvenamuoju momentu. Matomai, žmonės galvoja, kad jau nebeegzistuoja nei Stalina, nei Hitleriai. Čia su juo sutikdama Jeane Kirkpatrick pastebi, kad žmonės dabar dažnai daro sprendimus negalvodami apie laisvę, bet tik apskaičiuodami galimus savo interesų laimėjimus.

Savo nuomone prisidėjo ir J.F. Revel, primindamas Ribbentropo – Molotovo sandorį, kurį kadaise, tiksliau tariant 1989 m. gruodžio 24 dieną pats Gorbačiovas yra pavadinęs istoriniu nusikaltimu. Sovietų deputatai jį kongrese aptarė kaip istorijos eigoje neteisėtą ir todėl negaliojantį. Tuo remiantis Baltai niekad neskaitytini Sovietų Sąjungos dalimi. Dabar Lietuva paskelbė savo nepriklausomybę be jokių agresyvių veiksmų, kas tikrumoje ir buvo tikroji parestroika.

Toliau pokalbyje J. Kirkpatrick vėl išreiškė savo nuostatą, kad Amerika taip

skubėjo Sovietams suteikti ekonominę pagalbą ir net siūlė suteikti jiems MFN (Most Favored Nation) statusą, tuo pat metu nutardama, kad Lietuvai padėti ji nieko negalinti. Podhoretz pritarė, kad skelbdamosi norinti pagelbėti sovietų demokratiniams pajėgoms Amerika turėjo žiūrėti į pagalbą Lietuvai ne kaip į Utopiją, bet kaip į realpolitiką, o ne klausyti Gorbio išvedžiojimų, kad Lietuvos problema gali reikšti galimą parestroiką ir atnešti imperijos subyrėjimą. Juk mes stovime už laisvą apsisprendimą, ar ne? Lietuva neprašė pasiųsti kariuomenės, tik pripažinti teisę būti nepriklausomai. Tokia gi būdavo mūsų politika. Juk tai gėda, ar ne? Dabar Gorbačiovas mums grąšina chaosu, jei jo Sąjunga sugriūtų. Aš, sako Podhoretz, sykį rašiau straipsnyje, kad Gorbačiovo šypsena pasirodė stipresnė už Brežnevo ir Stalino ginklus, kurie, mano nuomone, yra į mus atkreipti dar ir šiais laikais. Pažvelkime į Rytų Europą – kai mes su savo grupe buvojome Maskvoje 1989 metų birželio mėnesį, tai kažkuris iš mūsų užklausė Jakovlevo, ką jie darys, jei Vengrija, Lenkija ir kiti atsiskirs, šis jam atsakė, jog tegul atsiskiria. Mes užklausėme tada – kodėl ne Pabaltis? O, ne! – atėjo atsakymas. – Jie yra Sovietų Sąjunga.

Ravelis čia pat pabrėžė, kad kaip pasaulinės demokratinės sistemos Vakarai turi pareigą stengtis padėti tiems milijonams pavergtųjų išsilaisvinti iš komunistų bloko. Tačiau kapitalizmui tai padaryti nebus lengva, nes

tada reikia visiškai atsisakyti socializmo. O tai būtų jau labai ilgas ir sunkus procesas.

Čia Podhoretz, pasipiktinęs, padarė išvadą, kad gal dėl to mes čia visi tokie vieningi pastangose užgniaužti Lietuvos troškimą vėl tapti demokratija, nes mes dar vis vadovaujamės pasenusia galvosena. Bet jis esąs tikras, kad Baltų tautos visgi atgaus nepriklausomybę! Prie to Jeane Kirkpatrick su šypsena pridūrė: ...ir be ačiū mums!

Toliau dar buvo kalbama ir apie moralinį išipareigojimą padėti lietuviams, kadangi tiesa yra jų pusėje. Amerika yra neteisi ir ta prasme, kad prieškarinio Europa jau buvo sumontuota Hitlerio ir Stalino. Mes, sako jis, ko gero būtume ir Vengrijai ir Lenkijai patarę palaukti dar bent penkis metus. Pokalbis baigtas aiškiu pasisakymu, kad



Ginkluotas lietuvis, už smėlio maišų barikados, gina Lietuvos parlamento rūmus nuo sovietų parašutininčių.

Sovietai neturi jokios moralinės teisės į Lietuvą, kad Amerikos pozicija yra gėdinga, nes jai dėl Lietuvos palaikymo nebuvo jokių pavojų. Juk tos tautos jau kenčia keturiasdešimt penkis metus!

Ši atpasakojimą baigiu šio komiteto paskutinio susirinkimo nario Vladimiro Bukovskio žodžiais:

Ar tikrai tebėra Rytai ir Vakarai? Aš matau tik moralinę krizę. Ar Vakarai tebeturi savo identitetą? Mes čia elgiamės kaip kultūringai apsiirę žmonės, susėdę puikiame posėdžių kambaryje ir saką viens kitam labai gudrius žodžius. Mes sakom Rytai, bet ten irgi nėra vienalytiškumo, ten irgi nėra Rytai, o daug labai skirtingų galvosenų ir identitetų. Ten irgi yra ir vienokių ir kitokių. Kokia yra Gorbačiovo reformų racianalė? Jis sako, kad reikia duoti antrą šansą socializmui. Argi ten kada buvo pirmas šansas? Mes dabar visa tai vadiname demo-

kratizacija. O ten žmonės norėjo tik laisvės.

ATTAIŠYMAS

Dirvoje Nr. 1 (1991. 1. 3) R.K. Vidžiūnienės straipsnyje "Ar vakarai dar egzistuoja?" paliktos dvi korektūros klaidos. Turėjo būti:

Trečioje skiltyje (1psl.): "Chruščiovo destalinizaciją, Andropovą užmiršdami, kad jis buvo KGB vadas..." ir (7psl.) gale: "Ar maitinsime tris šimtus milijonų rusų..." Atsiprašome dėl klaidų.

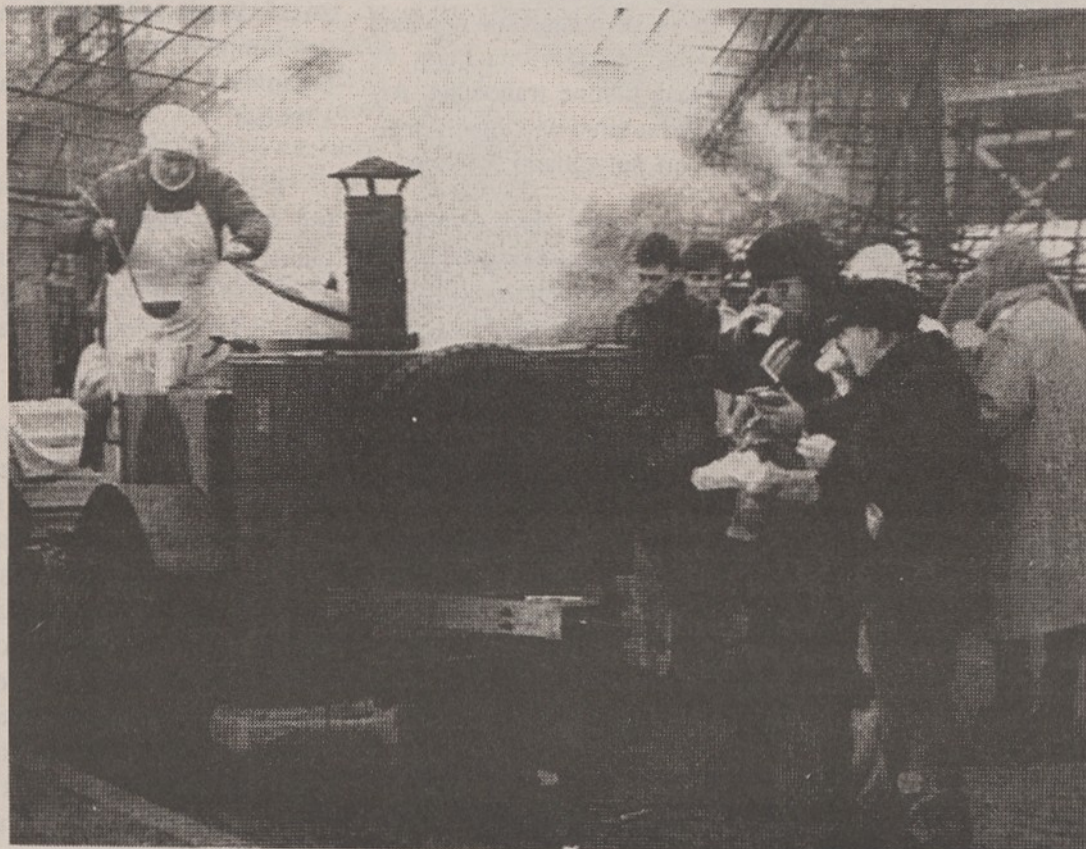
• ROMAS PUKŠTYS, TRANSPAK firmos savininkas, praneša, kad vėl važiuoja į Lietuvą vasario mėn. pradžioje.

P pinigais pervedami doleriais jūsų gimėms.

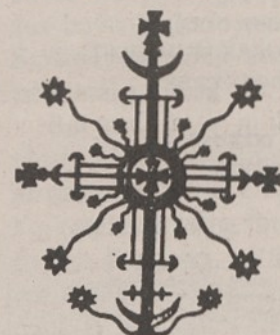
Pigiai perkami nauji automobiliai.

Atsiskaityti iki vasario 6 d.: TRANSPAK, 2638 W. 69th St., Chicago, IL 60629. Tel. (312) 436-7772.

(1-5)



Lauko virtuve atgabentą karštą sriubą dalina prie barikados budintiems, belaukiant naujo sovietų puolimo prieš Lietuvos parlamentą Vilniuje.



PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE
FUNERAL HOME

Marquette Funeral Home
2533 West 71st Street
Chicago, Illinois 60629
1-(312)-476-2345

Petkus Funeral Home
1410 South 50th Avenue
Cicero, Illinois 60650
708-863-2108

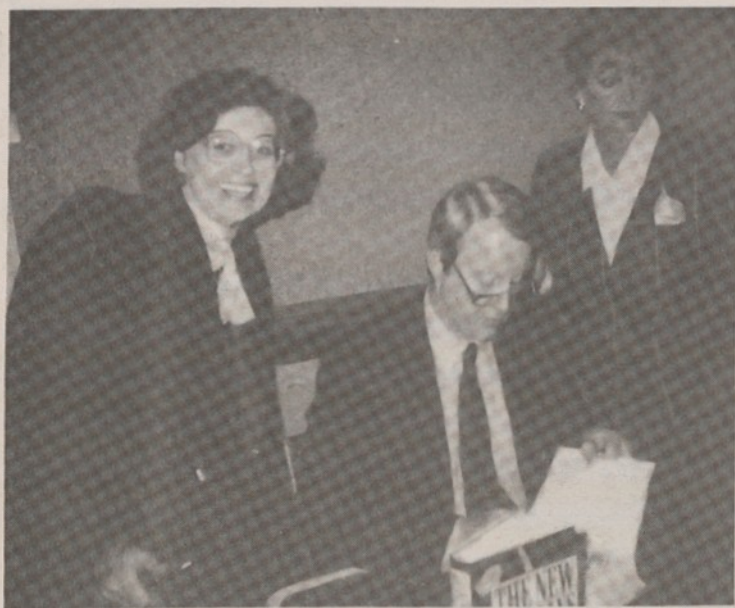
Hills Funeral Home
10201 South Roberts Road
Palos Hills, Illinois 60465
708-430-4455

Petkus-Butkus Funeral Home
1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois 60650
708-652-1003

Visus laidotuvių namus galite pasiekti skambindami 1-(312)-476-2345

ANTHONY B. PETKUS
DONALD A. PETKUS

DONALD M. PETKUS
LAWRENCE C. GASUNAS



Dr. Roma Degėšienė ir rašytojas Hedrick Smith.
Z. Stungienės nuotr.

Susitikimas su Hedrick Smith

Clevelande sausio 8 dieną moderniam apvaliam Front Row Teatre, kur scena be perstojo sukasi, kad kiekvienas dalyvis turėtų progos matyti kalbėtoją, rašytoją Hedrick Smith pristatė savo naujai parašytą knygą **THE**

• **"DOVANA LIETUVAI"** fondo apimtyje JAV Lietuvių Bendruomenės krašto valdyba įsteigė specialią sąskaitą **ŽUVUSIŲ UŽ LIETUVOS LAISVĘ** šeimų paramai. Aukos galima siųsti JAV LB Krašto valdybai adresu 2713 West 71 st Street, Chicago, Illinois 60629. Aukos taip pat priimamos visoje KASOS įstaigose (New Yorke, Chicagoje, Cicero, Hickory Hills, Detrote, St. Petersburg Beach, Waterbury).

Čekius prašom rašyti "Lithuanian American Community / Laisvė" vardu.

NEW RUSSIANS. Autorius prieš 14 metų parašė best sellerį **The Russians**, kuri sulaukė didelį atgarsį. Šis Pulitzer žyminio laureatas prisidėjo prie garsių **PENTAGON PAPERS** rašymo. Jis buvo **NEW YORK TIMES** laikraščio Washingtono skyriaus vedėjas. Prieš tai korespondentas – iš viso 25 metus dirbo garsiajam laikraščiui. Dažnai galime matyti H. Smith penktadieniais P.B.S. televizijos kanale programoje **WASHINGTON WEEK IN REVIEW**.

Rašytojas aukštas, šviešiais vešliais plaukais, gražiai apsirengęs, įdomiai ir su humoru pristatė savo knygą. Daug Clevelando amerikiečių visuomenės dalyvavo.

Jų tarpe dr. Roma Degėšienė ir Zita Stungienė.

Čia kai kurios programos nuotrupos: Perestroika tai visokeriopa permaina kuri prasidėjo prieš Gorbačiovą tik

SAUGOKIME TAUTINES VERTYBES

Balzeko lietuvių kultūros muziejus yra vienas stambiausių ir aktyviausių lituanistinių centrų už Lietuvos ribų. Be to, muziejus užima pirmą vietą visų Amerikos panašių etninių įstaigų tarpe. Balzeco muziejaus biblioteka (30 tūkst. knygų) susideda iš eilės skyrių, kurių tarpe savo įvairumu ir greitu vystymosi tempu išsiskiria periodinių leidinių, rankraščių, bei spausdinių ir dokumentų skyriai.

Spausdinių ir dokumentų skyrių sudaro 1700 bylų, kurios turi ypatingai didelę svarbą. Retai kuri biblioteka Amerikoje turi panašų rinkinį. Saugojami čia šimtai tūkstančių brošiūrų, atsišaukimų, statistikos duomenų, laikraščių iškarpių, atspindinčių istorinius ir kultūros įvykius, įvairių profesijų žmonių, o taip pat daugelio lietuvių politinių, kultūros ir šalpos organizacijų veiklą.

Didžiulę reikšmę lituanistikos tyrinėjimo srityje turi bibliotekos rankraščių skyrius, kurio pagrindą sudaro asmeniniai archyvai, spaudoje neskelbti dar žmonių atsiminimai, organizacijų susirašinėjimai ir jų posėdžių protokolai. Randame čia svarbią rankraštinę medžiagą

su juo pasidarė akivaizdi. Bendras supratimas, kad Stalinas bjaurus diktatorius išryškėjo su garsiaja Chruščiovo slaptinga kalba sakytą 1956 metais. Daug kas pasikeitė Sovietų Sąjungoje nuo 1965 m. Daug žmonių krautėsi iš kaimų į miestus. Milijonai studentų baigė universitetus. Atsirado kita karta su noru pakeisti surambėjusią sistemą. Atsirado protestai ir bado streikai. Žmonės pradėjo protestuoti (dar daugiau negu amerikiečiai!) prieš atomines jėgaines, pvz. Ignalinoje valdžia turėjo reaguoti ir užgesinti kai kurias jos dalis.

Iš dalyvių teatre buvo rašytojui pateiktas klausimas apie Pabaltijį. Jis gražiai atsakė, kad žmonės Amerikoje prastai informuoti, kad Pabaltijys nelegaliai pagrobtas Sovietų Sąjungos. Pabaltijys turėtų atgauti savo ankstesnę nepriklausomybę. Čia nėra koks "civilinis karas" tarp brolių kaip įvyko Amerikoje prieš 130 metų. Jis kartu pridūrė, kad mes amerikiečiai per daug pasikliaujame Gorbačiovu. Reikia siųsti ekonominę ir technologinę pagalbą atskiriems respublikų miestams, kad žmonės gautų naudos, o ne biurokratai.

Būtu gera, kad mes lietuviai neužmirštumėm tokio proto ir įtakingo rašytojo!

Dainius Degėsys

liečiančią Lietuvos istoriją, teatrą, literatūrą, politinius veikėjus, draugijas, lietuvių emigraciją į įvairias šalis ir t.t.. Šitame skyriuje randasi stambaus lietuvių rašytojo Balio Sruogos archyvas, dr. Vandos Sruogienės padovanas, ilgametės Susivienijimo Lietuvių Amerikoje sekretorės Eufrozinos Mikužiutės archyvas, dr. Jono Šliūpo dokumentų ir daugelio kitų asmenų kolekcijos. Neseniai buvo gauti vieno aktyviausių lietuvių knygnešių Petro Mikolainio 19 amž. pabaigoje rašyti laišškai bei kiti ji liečiantys dokumentai.

Beveik visa minėta medžiaga buvo Balzeco muziejui dovanota daugelio asmenų. Muziejus labai vertina šių asmenų pastangas. Tačiau, deja, neretai dar pasitaiko, kad labai svarbi lituanistinė medžiaga – organizacijų archyvai, protokolai, žmonių laišškai, brošiūros, įvairių įvykių skelbimai ir pan. yra naikinami, išmetami į šiukšlyną arba laikomi rūsyje, kol ne subyra. Pav. vienas Brighton Park apylinkės gyventojas atnešė į muziejų raštą šiukšlyne Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Čikagos skyriaus protokolų knygas nuo 1912 iki 1916 metų. Tokių įvykių pasitaiko neretai.

Šia proga Balzeco muziejus kreipiasi į lietuvių visuomenę su prašymu gelbėti lituanistinę medžiagą. Čia turima omenyje kiekvieną spausdintą ar nespausdintą lietuvišką žodį. Kai kam klaidingai gali atrodyti, kad kokie ten rankraščiai, laišškai, brošiūros, ar kitokio pobūdžio medžiaga jokios svarbos neturi ir iš viso neverta jos laikyti.

Balzeco muziejus ragina lietuvių visuomenę dovanoti muziejaus bibliotekai bet kokią lietuvišką rašytą ar spausdintą medžiagą. Lietuva matė jau savo istorijoje ne vieną nelaimę, ne vieną karą, ne vieną tautinę tragediją. Archyvai buvo naikinami, deginami, sulyginami su žeme.

Taip pat, daug vertingos medžiagos pradingo senoje, o taip pat ir atvykusioje po antrojo pasaulinio karo į įvairias šalis, išeivijoje. Balzeco lietuvių kultūros muziejus turi atitinkamas sąlygas ir kvalifikuotą personalą panašiai medžiagai apsaugoti ir įvertinti jos reikšmę. Muziejus bus labai dėkingas kiekvienam asmeniui ar organizacijai už dovanotą rankraštinę ar spausdintą medžiagą. Muziejaus adresas:

Balzekas Museum of Lithuanian Culture. Library. 6500 South Pulaski Road Chicago, IL. 60629

DETROIT

LB MICHIGANO APYGARDOS RINKIMAI

JAV LB XIII Tarybos rinkimai įvyks 1991 m. gegužės mėn. 4-5 ir 11-12 dienomis.

JAV LB Michigano apygardos valdyba rinkimams praversti Michigano apygardoje sudarė šią JAV LB Michigano apygardos rinkimų komisiją: pirmininkas Jurgis Ribinskas, 7600 Nankin Blvd., Apt. 510, Westland, MI 48185, telef. 421-8133 ir nariai – Benediktas Neveauskas, 4267 Gunther, Sterling Hts., MI 48310, telef. 268-7312 ir Juzas Orentas, 26808 Simone, Dearborn Hts., MI 48127, telef. 274-4136.

Michigano apygardos Detroito, Grand Rapids ir Lansing apylinkių valdybos privalo sudaryti apylinkių rinkimų komisijas ir pristatyti jas apygardos valdybai tvirtinti iki 1991 m. vasario mėn. 22 d.

Kandidatai į JAV LB XIII Tarybą reikia išstatyti iki 1991m. kovo mėn. 1d. Kandidatą ar kandidatus į JAV LB Tarybą gali siūlyti ne mažiau kaip 10 JAV LB Michigano apygardoje registruotų lietuvių. Kandidatu gali būti kiekvienas ne jaunesnis kaip 18 metų amžiaus lietuvis.

SVARBUS SUSIRINKIMAS

Sausio 13 d. Kultūros centre buvo sušauktas organizacijų pirmininkų ir suinteresuotų Lietuvos reikalais susirinkimas, kuriame buvo aptarti paskutiniai įvykiai Lietuvoje. Paskaityta ir priimta rezoliucija, nutarta sausio 14 d. suruošti demonstracijas prie Federalinio pastato, jaunimas rašė kongresmanams, senatoriams ir kitiems Amerikos pareigūnams laiškus ir prašė gelbėti Lietuvą. Susirinkimas baigtas Lietuvos himnu. Susirinkimą suorganizavo ir pravedė Jonas Urbonas.

- 0 -

Kultūros centre suruoštamie Naujų Metų sutikime gauta už parduotus bilietus 10,405.00 doleriai. Išleista 10,378.38 doleriai. Dalyvavo apie 300 žmonių.

MIRTIS

Sausio 9 d. Harper ligoninėje mirė Juozas Stauga sulaukęs 80 metų. Rožinis ir atsiveikimas atliktas Val Baužos laidojimo namuose sausio 11 d. Po atlaikytų pamaldų Šv. Antano bažnyčioje palaidotas sausio 12 d. Švento Kapo kapinėse. Laidotuves tvarkė direktorė Yolanda Zaporackienė. Liko giminės gyvenantieji Australijoje.

A. Gr.

 AMERICAN EXPORT - IMPORT INC. Chicago, Ill. 60641, U.S.A.  CANADIAN EUROPEAN EXPORT - IMPORT CO. 404 Rencoreville Ave. Toronto, Ontario, Canada M6R 2M9 Tel. (416) 534-3860 Fax (416) 533-4910	
UKRAINE - LITHUANIA - LATVIA - ESTONIA BYELORUSSIA - MOLDAVIA - CRIMEA LENINGRAD, MOSCOW	
ABSOLUTE NOVELTY - NEVER DONE BEFORE	
• Guaranteed lowest priced home parcel delivery – reliable, tested service • All costs included in the price of the shipment – receiver does not pay anything • We send parcels with used and new clothing minimum 5kg or 12lbs. NO MAXIMUM LIMIT. • Standard food parcels - regular and express, delivery in 2 - 3 weeks • Money forwarding directly to the addressee – hand to hand delivery available • Flower delivery service provided • Medical Insurance for visitors (\$121.50 for 3 months) to Canada only. • Car sales in the U.S.S.R.	
In view of the difficult situation in your homeland we are lowering the price of shipment and service in the U.S.A. as much as possible.	
U.S.A.	CANADA
R&R INTERPOSTAIR CO. 1055 BROADWAY, BUFFALO N.Y. 14212 TEL. (716) 894-9880	PIAST ENTERPRISES LTD. 121 RONCESVALLES AVENUE TORONTO, ONTARIO M6R 2K9 TEL. (416) 531-8766
UKRAINIAN GIFT SHOP 11768 MITCHELL, HAMBRACK MI 48212, DETROIT TEL. (313) 852-0583	ARKA LONDON 880 DUNDAS ST. E. TEL. (519) 438-5271
BOMAR INC. 4784 1/2 W. BELMONT AVE. CHICAGO 06041 (ILL.) TEL. (312) 738-3138	BIG WIN CENTER 700 BRIANT ST. BURLINGTON, ONT. TEL. (416) 639-7647
	KAZAN TRADING CO. 83 SHANLEY ST., KITCHENER, ONT. TEL. (519) 743-7663
	SILESIA CO. 37 HELLERS AVE., WELLAND, ONT. TEL. (416) 734-4487



MIRĖ VINCAS KIZLAITIS



Sausio 19 Clevelande mirė žymus skautijos darbuotojas vyresnysis skautininkas Vincas Kizlaitis.

Lapkričio 9 jis buvo automobilio sužeistas. Turėjo operaciją ir toliau gydėsi ligoninėje.

Vincas Kizlaitis vasario 17-tą būtų sulaukęs aštuoniasdešimt penkerių metų.

Vincas Kizlaitis Lietuvoje dirbo Vidaus reikalų ministerijoje. Už didelius nuopelnus skautybei apdovanojamas įvairiais ženymais.

Atvykęs į Clevelandą jis

buvo pirmutinis skautų vietininkas. Ilgai dirbo Dirvos administracijoje, o paskutiniuosius aštuonerius metus dirbo Lietuvių namuose.

Atsisveikinimas įvyko sausio 21, Jakubauskų koplyčioje, palaidotas antradienį, sausio 22, po šv. mišių Dievo Motinos parapijos šventovėje, Visų Sielų kapinėse.

(j.st)

• **LIETUVIŲ NAMŲ IR KLUBO** metinis susirinkimas įvyks vasario 24 d. 12 v. Lietuvių namuose. Visi nariai – akcininkai kviečiami būtinai dalyvauti.

• **DR. RŪTA TALŽUNIENĖ** atskrido iš Vilniaus pas Čiurlionio ansamblio kanklių vadovę Oną Mikulskienę. Ji yra akių gydytoja, aktyviai darbuojasi Lietuvos sąjūdyje. Žada pavišėti ilgesnį laiką.

• **YOUNGSTOWN VINDICATOR** atspausdino dirigento Broniaus Kazėno pareiškimus apie pastarųjų dienų įvykius Lietuvoje. Dr. Bronius Kazėnas turi pakvietimą su Youngstowno simfonijos chorą vykti gastrolių į Lietuvą, bet dėl sovietų smurto Lietuvoje, atrodo, choro ke-lionė bus neįmanoma.



Pabaltiečiai demonstruoja Clevelande dėl sovietų vykdomų žudynių Lietuvoje.

V. Bacevičiaus nuotr.

RAŠYSIM LAIŠKUS
PREZIDENTUI

Lietuvos Moterims Remti Komitetas kviečia Clevelando ir apylinkių lietuvius (moteris ir vyrus) penktadienį, sausio 25-tą dieną, tarp septintos ir devintos valandos vakaro, ateiti į Lietuvių Namų žemutinę salę, kur rašysime laiškus prezidentui Bushui ir kitiems pareigūnams prašydami bei reikalaudami užtarimo ir konkrečios pagalbos Lietuvai jos kritikoje kovoje dėl savo egzistavimo.

Yra svarbu surinkti didelį skaičių asmeniškai parašytų laiškų. Esame pasiruošę šiam darbui. Turėsime rašymo mašinėles, popieriaus, vokų ir ženklų. Turime pareigūnų pavardes ir adresus. Sako, kad vienas paveikslas atstoja tūkstantį žodžių. Tad, išspausdinsime nuotraukas gautas iš Lietuvos rodančias kenčiančią tautą, kad galėtumėte prie laiškų pridėti. Kam anglų kalba yra sunku išsireikšti, padėsime Jūsų mintis angliškai pareikšti ir laišką Jums mašinėle parašysime.

Jūsų kiekvienas balsas ir pasisakymas dabar yra labai svarbus. Kas negalės ateiti, raginame, kad per pažįstamus prašytų jiems parašytus



laiškus parnešti. Duokite mums tik savo vardą, pavardę, ir adresą. Kas galite, prašome pridėti pašto ženkliuką arba 25 centus.

Tuo pačiu metu pasidalinėsime naujausiomis žiniomis ir visų laišakai atitiks patiem naujausiems įvykiams. Už Jūsų gausų atsilankymą iš anksto dėkoju.

Dalia Puškorienė
Komiteto pirmininkė

• **VACLOVUI SEVRUKUI DIRVOJE** yra laiškas iš SSSR. Prašome pranešti adresą, kad galėtumėm persiųsti.

PARENGIMAI

• **VASARIO 9**, Pilėnų Tn. skautų tradicinis "Blynų balius". Rengia Pilėnų Tn. skautų tėvų komitetas.

• **VASARIO 17**, Vasario šešioliktosios minėjimas. Pradžia 4 v.p.p. Rengia ALT ir LB.

• **KOVO 17**, Skautijos rengiama Kaziuko Mugė.

• **BALANDŽIO 7**, Šv. Jurgio parapijos Atvelykio Stalas.

• **BALANDŽIO 13-14 d.d.**, Clevelando ateitininkų šventė.

• **GEGUŽES 5**, Lietuvos Valstybinės Operos solistų Virgilijaus NOREIKOS ir Irenos MILKEVIČIUTĖS koncertas Dievo Motinos parapijos auditorijoje. Rengia Lietuvių Fondas, talkinant LB Clevelando apylinkės valdybai.



Taupa

Lithuanian Credit Union
Lietuvių Kredito Kooperatyvas
767 East 185th Street
Cleveland, Ohio 44119
(216) 481-6677

Įsikūręs Nuosavuose Namuose

Taupykite ir Skolinkitės vieninteliame lietuvių kredito kooperatyve Ohio valstijoje.

Darbo Valandos:

Antradieniai--ketvirtadieniai nuo 9:00--4:00 p.p.
Penktadieniai nuo 9:00--6:00 v.v., Šeštadieniai nuo 9:00--3:00 p.p.
Sekmadeniai nuo 11:00--12:00 p.p. (DMNP parapijos patalpose)

Visi Bankiniai Patarnavimai

Mokame Aukštesnius Nuosimčius Už:

Taupymo Saskaitas, Certifikatus, IRA, Čekių Saskaita, ir t.t.

Skolineame Geriausiomis Išsimokėjimo Sąlygomis:

Asmeniniams Reikalams, Automobilių ir Laivų Pirkimui, Namų Remontui (Home Equity), Namų Pirkimui (Mortgages)

Parduodame pinigines perlaidas (Money Orders), Traveler's Checks, Priiame telefono, elektros, šildymo, ir vandens sąskaitas, Buckeye Cards, Notaro patarnavimai, U.S. Savings Bonds, ir t.t.

*** Klekviena taupomoji sąskaita federalinės valdžios ***
apdrausta iki \$100,000.

Mūsų Tikslas: Ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas.



DIRVA

PAGERBTI ŽUVUSIEJ

ALTO valdybos paskatintas, Los Angeles lietuviškasis jaunimas trečiadienį, sausio 16 d. vakare gražiai suorganizavo pereiną kruvinąjį sekmadienį Vilniuje žuvusių pagerbimą–atsisveikinimą, pakviesdami dalyvauti ne vien lietuvių visuomenę, bet latvius, estus, armėnus ir kitas mažumas. Buvo kvietos ir T.V. stotys, bet ryšium su tą popietę prasidėjusiu Irake karu, nė viena jų nepasirodė.

Minėjimas pradėtas iškilmingomis šv. Mišiomis Šv. Kazimiero bažnyčioje. Įneštas simbolinis juodas, trispalvė padengtas, karstas, kurį susirinkę paskandino gėlėse. Po mišių minia, užsidegę žvakutes, susibūrė lauke prie bažnyčios, kur giedojo giesmes, dainavo patriotines dainas, meldėsi. Trumpas kalbas pasakė gen. garbės konsulas Vytautas Čekanauskas, latvių estų konsulai, armėnų atstovai, Amerikoje viešintys Lietuvos Aukščiausios Tarybos narys Stasys Kašauskas ir kiti. (rs)

• **LMKF WATERBURY KLUBAS**, per išd. Albiną Paliulienę, atsiuntė Dirvai paremti 30 dol. Ačiū.

• **EMILIJA ČEKIENĖ**, Woodhaven, NY, buvusi ALT S-gos ir Nepriklausomybės Fondo pirmininkė, bei pastovi Dirvos bendradarbė, Dirvos sukakties proga sveikina redaktorių Vytautą Gedgaudą bei visus bendradarbius, linkėdama ištvermės ir jėgų dar daug metų tęsti tą darbą, tvirtai laikant Dirvos vairą Lietuvai laisvės siekyje.

Ta proga pridėda Dirvai auką 50 dol. Širdingas ačiū už linkėjimus ir paramą!

• **ELENA VARANKIENĖ**, Clarendon Hills, Ill., diplomuoto miškininko a.a. MYKOLO GURECKIO penkerių metų mirties sukakties proga, Dirvai paremti atsiuntė 25 dol. auką. Ačiū.

• **KUN. EDVARDAS STATKUS**, Grand Rapids, Mich., atnaujindamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 75 dol. linkėdamas sėkmės. Ačiū už auką ir linkėjimus.

• **JONAS IR VALĖ ZUBAVIČIAI**, Sunny Hills, Fl. atnaujindami Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 25 dol. Ačiū.

• **KONSTANTAS IR SOFIJA ŠEPUTOS**, Surfside, Fl., atnaujindami Dirvos prenumeratą pridėjo auką 25 dol. Ačiū.

A. A.

PETRUI LEPEŠKAI

Lietuvoje mirus, jo brolių JONĄ su šeima ir kitus šeimos artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime:

*Hilda ir Alfonsas Bacevičiai
Birutė ir Vaclovas Dzenkauskai
Onutė ir Stasys Daržinskai
Florence Dippel
Veronika ir Jurgis Janušaičiai
Zofija Purienė
Izabelė Ramanauskienė
Janina ir Mečislavas Rumbaičiai
Valerija Šileikienė
Marija ir Stasys Šarauskai*

Daytona Beach,

A. A.

ADAI REPČYTEI-PETRAUSKIENEI

mirus, jos sūnų VIKTORĄ, seseris AUGĘ ir ALDONĄ, brolius ALBERTĄ ir ANTANĄ taip pat visus artimuosius, nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime

*Vytautas ir Janina
Januškliai*



Lietuviai sausio 13 d. demonstravo Washingtone prie sovietų ambasados, dėl vykdomų žiaurių žudynių Lietuvoje. Gėlėmis, dengtą karstą nešė Vytautas Mildažis, Vytautas Eringis, Algimantas Grintalis, Algis Veliuona, Paulius Balčionas ir Jonas Matulevičius. J. Čikotienės nuotr.

Sudarytas skubios veiklos komitetas

**Dr. LEONUI ir IRENAI
KRIAUCELIŪNAMS**
sulaukus
40 metų gražaus vedybinio gyvenimo
brandos,
Jiems, dukroms Vidai ir Jolitai
bei visiems šeimos nariams
linki ko geriausio
ir giliai įvertina jų pasišventimą
lietuviškame darbe!

Dr. Viktoras Stankus
Vilties Draugijos Pirmininkas

Naujiems Metams
vėl pradėdant naują ratą,
**VYTAUTUI ir STEFAI
GEDGAUDAMS**
ko geriausio linki ir nuoširdžiai sveikina
už tiek metų atliktą pozityvų
laikraščio DIRVOS redagavimą,
bei lietuviško gyvenimo žinių
darnų pristatymą ir skleidimą.

Dr. Viktoras Stankus
Vilties Draugijos Pirmininkas

Post patalpintas puslapis dydžio skelbimas – atviras laiškas Bush'ui, pasirašytas devynių senatorių, kurie taip pat sutiko įeiti į Lietuvos įvykių stebėjimo grupę (žiūr. Dirva Nr. 3). Džiugu, kad dar visa eilė senatorių, sužinoję, nori šiai grupei prisijungti.

Vėliau posėdžio eigoje buvo pasiūlyta visus tuos priitariančius ir palankius senatorius ir kitus amerikiečius valdžios žmones įtraukti į to naujo Lietuvos Gelbėjimo Komiteto garbės narių sąrašą.

Susirinkę statė klausimus, darė pastabas, davė pasiūlymus ir kalbėjo apie tai, kuris ką buvo skaitęs, girdėjęs ar matęs ryšium su Lietuvos padėtimi. Pilypas Narutis perspėjo ir kiti jam pritarė, kad reikia būti atsargiems

su desinformacija, kuri kartais piktais tikslais, o kartais ir nenoromis yra skleidžiama ir platinama. Taip pat pabrėžė ir dar kartą paaikškino, kad VLIKO kompetencija yra už Jungtinių Amerikos Valstijų ribų, o ALTO – Amerikoje.

(rs)

• **PROF. DR. MARIJOS GIMBUTIENĖS** pagerbimas, jos 70-ties metų amžiaus sukakties proga, ruošiamas su vaišėmis 1991-m vasario 10 d., sekmadienį, 12:30 po pietų, Lietuvių Tautiniuose Namuose, 3356 Glendale Blvd. Los Angeles, Kalifornijoje. Renginio komitetas kviečia stalus užsakyti pas Janiną Rukšėnienę (213) 663-4502, Vytautą Pluką (213) 453-1504 ar Vytautą Zelenį (818) 349-5981.